Ἀριθ. 214 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ Ε'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἕννατος | Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐντῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑνὸς ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6. | 3 Φεβρουαρίου 1880

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ
ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤ. Ν. ΠΑΤΡΩΝ
ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΚΙΝΕΖΟΥ ΠΑΘΗΜΑΤΑ ΕΝ ΚΙΝΑΙ

Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν. Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου

Συνέχεια· ἴδε σελ. 49.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'

Ὁ Κὶν-Φό, ἄγαμος πάντοτε καὶ πλάνης.

Τοιαύτη ἦτο νῦν ἡ θέσις τοῦ Κὶν-Φό, μυριάκις σοβαρωτέρα ἢ ἄλλοτέ ποτε. Οὕτω λοιπὸν ὁ Βάγγ, καίτοι ὑποσχεθείς, ἠσθάνθη παραλυομένην τὴν θέλησίν του, προκειμένου νὰ φονεύσῃ τὸν παλαιόν του μαθητήν. Οὐδὲν δὲ ἐγνώριζε περὶ μεταβολῆς τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κὶν-Φό, καὶ ἐπεφόρτιζεν ἄλλον νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του· καὶ ποῖον ἄλλον! Φοβερὸν Τάϊ-Πίγγ, ὅστις βεβαίως οὐδόλως ἤθελε διστάσει πρὸ ἁπλοῦ φόνου, οὗτινος μάλιστα οὐδ' ἐπρόκειτο κἂν νὰ ὑποστῇ τὴν ἐνοχήν, ἀφοῦ τὸν ἀπήλλασσεν αὐτῆς ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Κὶν-Φό.

— Ἀ! ἐφώνησεν οὗτος κατὰ τὴν πρώτην τῆς ἀγανακτήσεώς του ὁρμήν· ἀρχίζω νὰ βαρύνωμαι αὐτὴν τὴν κατάστασιν.

Ὁ Κραὶγ καὶ ὁ Φράϋ ἔμαθον τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Βάγγ.

— Ἡ ἐπιστολή σας, ἠρώτησαν τὸν Κὶν-Φό, δὲν ὁρίζει τὴν 25 Ἰουνίου ὡς τελευταίαν ἡμέραν τῆς προθεσμίας;

— Διόλου δυστυχῶς! ἀπήντησεν ἐκεῖνος. Ὁ Βάγγ ἔμελλε νὰ χρονολογήσῃ τὴν ἐπιστολήν μου κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου! Τώρα ὁ Λάο-Σὲν οὗτος ἠμπορεῖ νὰ ἐνεργήσῃ ὅταν θέλῃ, διότι καμμία προθεσμία δὲν τὸν περιορίζει.

— Ὦ! παρετήρησαν οἱ Φράϋ-Κραίγ, ἔχει συμφέρον ὅπως δήποτε νὰ κάμῃ ὅ,τι θὰ κάμῃ τὸ ταχύτερον.

— Διατί;

— Διὰ νὰ μὴ γείνῃ ἔκπτωτος τοῦ ἀσφαλισθέντος κεφαλαίου.

Τὸ ἐπιχείρημα ἦτο ἀκαταμάχητον.

— Ἔχω, ἀπήντησεν ὁ Κὶν-Φό. Ὅπως δήποτε πρέπει ν' ἀνακτήσω τὸ ταχύτερον τὴν ἐπιστολήν μου, ἔστω καὶ ἂν τὴν πληρώσω διὰ τῶν πεντήκοντα χιλιάδων ταλλήρων, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ κερδήσῃ διὰ τοῦ θανάτου μου αὐτὸς ὁ Λάο-Σέν.

— Σωστόν! εἶπεν ὁ Κραίγ!

— Ἀλήθεια! προσέθηκεν ὁ Φράϋ.

— Θ' ἀναχωρήσω λοιπόν! Θὰ εἶνε γνωστόν, ἐλπίζω, ποῦ μένει αὐτὸς ὁ Τάϊ-Πίγγ. Δὲν θὰ εἶνε καὶ αὐτὸς δυσεύρετος ὡς ὁ Βάγγ.

Οὕτω λαλῶν ὁ Κὶν-Φὸ περιεπάτει τεταραγμένος ἄνω καὶ κάτω.

— Ἀναχωρῶ, προσέθηκε. Πηγαίνω εἰς ἀνεύρεσιν αὐτοῦ τοῦ Λάο-Σέν. Σεῖς, κύριοι, πράξατε ὅ,τι ἀγαπᾶτε.

— Κύριε, ἀπήντησαν οἱ Φράϋ-Κραίγ, τὰ συμφέροντα τῆς *Ἑκατοντούτιδος* ἀπειλοῦνται ὅσον ποτέ. Θὰ παρεβαίναμεν λοιπὸν τὸ καθῆκόν μας, ἂν σᾶς ἀφήναμεν μόνον. Δὲν θὰ σᾶς ἀφήσωμεν.

Οὐδὲ στιγμῆς ἔπετρέπετο ἀπώλεια. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἔπρεπε νὰ γνωσθῇ ἀκριβῶς τί ἦτο ὁ Λάο-Σὲν ἐκεῖνος, καὶ ποῦ διέμενε. Τοῦτο δ' ἦτο εὔκολον, διότι ὁ Λάο-Σὲν ἦτο πρόσωπον διάσημον.

Ὁ παλαιὸς οὗτος συνεπαναστάτης τοῦ Βάγγ εἶχεν ἀποσυρθῆ εἰς τὰ βόρεια τῆς Κίνας, πέραν τοῦ Μεγάλου Τείχους. Ἂν δὲ ἡ αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις δὲν εἶχεν ἔτι συνθηκολογήσει μετ' αὐτοῦ, ὡς μετὰ τῶν πλείστων ἄλλων ἐπαναστατῶν, οὓς δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ ὑποτάξῃ, τὸν ἄφινεν ὅμως ἐλεύθερον ἐπὶ τῆς χώρας ἐκείνης, τῆς κειμένης πέραν τῶν κινεζικῶν ὁρίων, ὅπου ὁ Λάο-Σὲν περιωρίζετο κατ' ἀνάγκην εἰς τὸ ταπεινότερον σχετικῶς ληστρικὸν ἐπιτήδευμα! Ὦ! τῇ ἀληθείᾳ ὁ Βάγγ εἶχεν ἐκλέξει τὸν προσήκοντα ἄνθρωπον, οὗτινος δὲν θ' ἀνησύχει βεβαίως τὴν συνείδησιν εἷς φόνος ἐπὶ πλέον ἢ ἔλαττον.

Οὕτως ὁ Κὶν-Φὸ καὶ οἱ δύο τῆς Ἑταιρίας πράκτορες, λαβόντες πᾶσαν ἀκριβῆ περὶ τοῦ Λάο-Σὲν πληροφορίαν, καὶ μαθόντες ὅτι εἶχε φανῆ νεωστὶ πέριξ τοῦ Φοὺ-Νίγγ, μικροῦ λιμένος κατὰ τὸν κόλπον τοῦ Λεάο-Τόγγ, ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖσε χωρὶς ἀναβολῆς.

Πρῶτον ὅμως πάντων ἀνεκοινώθησαν τὰ διατρέξαντα εἰς τὴν Λὲ-Οὔ, ἧς ηὔξησεν ἔτι μᾶλλον ἡ ἀγωνία. Δάκρυα ἔβρεξαν τοὺς ὡραίους της ὀφθαλμούς, καὶ προσεπάθησε νὰ μεταπείσῃ τὸν Κὶν-Φό, ἵνα μὴ ἀναχωρήσῃ. Διατί νὰ δράμῃ, ἔλεγεν, εἰς ὑπάντησιν ἀφεύκτου κινδύνου ; Δὲν ἦτο προτιμότερον νὰ περιμείνῃ, ν'ἀπομακρυνθῇ, νὰ καταλίπῃ ἐν ἀνάγκῃ τὸ Οὐράνιον Κράτος, καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς ἄλλο τι μέρος τοῦ κόσμου, ὅπου νὰ μὴ τὸν φθάνῃ ὁ ἄγριος ἐκεῖνος Λάο-Σέν;

Ἀλλ' ὁ Κὶν-Φὸ ἐξήγησεν εἰς τὴν νεαρὰν γυναῖκα, ὅτι τῷ ἦτο ἀφόρητον νὰ διατελῇ ὑπὸ τὴν διαρκῆ ἐκείνην ἀπειλήν, ἔρμαιον ληστοῦ μέλλοντος ν' ἀπολαύσῃ περιουσίαν ὁλόκληρον ἐκ τοῦ θανάτου του ! Ὄχι ! Τὸ πρᾶγμα ἔπρεπε νὰ λάβῃ τέλος. Ὁ Κὶν-Φὸ καὶ οἱ πιστοί του ὀπαδοὶ θ' ἀνεχώρουν αὐθημερόν, θὰ ἔφθανον μέχρι τοῦ Τάϊ-Πίγγ, θὰ ἐξηγόραζον ἀντὶ χρυσοῦ τὴν ἀτυχῆ ἐκείνην ἐπιστολήν, καὶ θὰ ἐπέστρεφον εἰς Πεκῖνον πρὶν ἢ ἔτι ἀνακληθῇ ἡ αὐτοκρατορικὴ ἀπαγόρευσις.

— Ἀγαπητή μου μικρὰ ἀδελφή, εἶπεν ὁ Κὶν-Φό, σὲ βεβαιῶ ὅτι λυποῦμαι ὀλιγώτερον τώρα διὰ τὴν ἀναβολὴν τοῦ γάμου μας. Ἂν ἤμεθα νυμφευμένοι, φαντάσου τὴν θέσιν μας !

— Ἂν ἤμεθα νυμφευμένοι, ἀπήντησεν ἡ Λὲ-Οὔ, θὰ εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ σὲ ἀκολουθήσω καὶ θὰ σὲ ἠκολούθουν.

— Ὄχι ! ὑπέλαβεν ὁ Κὶν-Φό. Θὰ ἐπροτίμων μυριάκις ν'ἀποθάνω, παρὰ νὰ σ'ἐκθέσω εἰς κίνδυνον ! Χαῖρε, Λὲ-Οὔ ! Χαῖρε !

Καὶ ὁ Κὶν-Φὸ ἀπεσπάσθη δακρύων τῆς ἀγκάλης τῆς νεαρᾶς γυναικός, ἥτις ἤθελε νὰ τὸν κρατήσῃ.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καὶ ἐντὸς μιᾶς μόλις ὥρας, ὁ Κὶν-Φό, ὁ Κραὶγ, ὁ Φραΰ, καὶ ὁ Σούν, εἰς ὃν ἡ ἀτυχία του οὐδὲ στιγμῆς πλέον ἐπέτρεψεν ἀνάπαυσιν, κατέλειπον τὸ Πεκῖνον καὶ ἀφικνοῦντο εἰς Τὸγγ-Τσέου.

Ἰδοὺ δὲ τί εἶχεν ἀποφασισθῆ :

Ἡ διὰ ξηρᾶς ὁδοιπορία, δι' ἐπαρχίας ἥκιστα ἀσφαλοῦς, παρεῖχε μεγάλας καὶ σοβαρὰς δυσκολίας.

Ἂν ἐπρόκειτο μόνον νὰ φθάσωσιν εἰς τὸ Μέγα Τεῖχος, πρὸς βορρᾶν τῆς πρωτευούσης, ἀνάγκη θὰ παρίστατο νὰ περιφρονηθῇ πᾶς κίνδυνος ὁδοῦ τεσσαράκοντα μόλις λευγῶν. Ὁ λιμὴν ὅμως τοῦ Φοὺ-Νίγγ δὲν εὑρίσκετο πρὸς βορρᾶν ἀλλὰ πρὸς ἀνατολάς, καὶ ἡ διὰ θαλάσσης ὁδὸς παρεῖχεν οὐ μόνον ἀσφάλειαν ἀλλὰ καὶ χρόνου συντομίαν. Ἐντὸς τεσσάρων πέντε ἡμερῶν ὁ Κὶν-Φὸ καὶ οἱ σύντροφοί του ἠδύναντο ν' ἀφιχθῶσιν ἐκεῖ, καὶ κατόπιν θὰ ἐσκέπτοντο περὶ τοῦ πρακτέου.

Πρὸ πάντων ὅμως ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ παρὰ τοῖς ναυλομεσίταις τοῦ Τὸγγ-Τσέου, ἂν ἦτο εὔκολον νὰ εὑρεθῇ πλοῖον ἀναχωροῦν διὰ Φοὺ-Νίγγ.

Κατὰ τὴν περίστασιν αὐτὴν ἡ τύχη ἐβοήθησε τὸν Κὶν-Φό, ὃν ἡ ἀτυχία τοσοῦτον σκληρῶς μέχρι τοῦδε κατεδίωκε. Πλοῖον, φέρον φορτίον διὰ τὸ Φοὺ-Νίγγ, ἀνέμενε κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πεῖ-Χό. Ὤφειλον ἑπομένως οἱ ὁδοιπόροι νὰ ἐπιβῶσιν ἀμέσως εἰς ἀτμοκίνητόν τι τοῦ ποταμοῦ, νὰ καταπλεύσωσι τὸν ποταμὸν μέχρι τῆς πλημμυριζομένης ἀκτῆς του, καὶ νὰ ἐπιβιβασθῶσιν εἰς τὸ εἰρημένον πλοῖον.

Ὁ Κραὶγ καὶ ὁ Φραΰ ἐζήτησαν μίαν μόνον ὥραν διὰ τὰς ἑτοιμασίας των, καὶ τὴν ὥραν αὐτὴν μετεχειρίσθησαν εἰς ἀγορὰν πάσης γνωστῆς σωσιβίου συσκευῆς, ἀπὸ τῆς πρωτογόνου ζώνης ἐκ φελλοῦ μέχρι τῶν ἀκαταδύτων ἐνδυμάτων τοῦ πλοιάρχου Βοῦτων. Ὁ Κὶν-Φὸ ἤξιζε πάντοτε δι' αὐτοὺς διακοσίας χιλιάδας ταλλήρων, καὶ ὤφειλον ἑπομένως νὰ προνοήσωσι κατὰ παντὸς ἐνδεχομένου ἀπευκταίου.

Οὕτω τὴν 26 Ἰουνίου περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ Κὶν-Φό, οἱ Κραὶγ-Φραΰ καὶ ὁ Σοὺν ἐπεβιβάζοντο εἰς τὸ Πεῖ-Τάγγ, καὶ καταπλέοντες τὸν Πεῖ-Χό, ἀφικνοῦντο μετ'ὀλίγον εἰς Τιὲν-Τσίν. Ἐκεῖ ἐπῆλθεν ἀναγκαία βραδύτης, καθότι ἀπαραίτητον ἦτο ν' ἀνοιχθῇ ἡ ἀνατολικὴ γέφυρα, ἥτις ζευγνύει τὰς δύο ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, καὶ νὰ διαβῇ τὸ ἀτμοκίνητον διὰ μέσου ἑκατοντάδων πλοίων, ἅτινα πληροῦσι πάντοτε τὸν ποταμόν. Ἐγένετο δὲ τοῦτο ἐν μέσῳ θορύβου πολλοῦ καὶ μεγάλης συγχύσεως.

Καθ' ὅλον αὐτὸν τὸν πλοῦν ἐννοεῖται ὅτι ὁ Φραΰ καὶ Κραὶγ δὲν ἀπεμακρύνοντο οὐδὲ σπιθαμὴν τοῦ πελάτου των, καὶ προσεῖχον εἰς αὐτὸν ἀγρυπνότεροι παρά ποτε.

Δὲν προέκειτο πλέον περὶ τοῦ φιλοσόφου Βάγγ, μεθ' οὗ εὔκολος θὰ ἦτο ὁ συμβιβασμός, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ εἰδοποιηθῇ, ἀλλὰ περὶ τοῦ Λάο-Σέν, τοῦ ἀγνώστου ἐκείνου καὶ ἑπομένως πολὺ φοβερωτέρου Τάϊ-Πίγγ. Ἐπορεύοντο μέν, εἰν'ἀληθές, πρὸς αὐτόν, καὶ ἠδύναντο ἑπομένως νὰ νομίζωσιν ἑαυτοὺς ἀσφαλεῖς· τίς ὅμως ἐβεβαίου, ὅτι δὲν εἶχεν ἤδη κ' ἐκεῖνος κινήσει πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ θύματός του; Πῶς δέ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ τὸν ἀποφύγωσι, καὶ πῶς νὰ τὸν εἰδοποιήσωσιν; Ὁ Κραὶγ καὶ ὁ Φραΰ ἐθεώρουν ὡς φονέα πάντα ἐπιβάτην τοῦ Πεῖ-Τάγγ. Δὲν ἔτρωγον πλέον, δὲν ἐκοιμῶντο πλέον, δὲν ἔζων πλέον.

Ἐνῷ δὲ ὁ Κὶν-Φό, ὁ Κραὶγ καὶ ὁ Φραΰ τοσοῦτον σοβαρῶς ἀνησύχουν, καὶ ὁ Σοὺν ἐπίσης ἠγωνία μεγάλως. Ἡ ἰδέα μόνη τῆς θαλασσοπλοΐας τῷ ἔφερε ναυτίαν, καὶ ὠχρία ὁ δυστυχὴς καθ' ὅσον τὸ Πεῖ-Τὰγγ προσήγγιζεν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πὲ-Τσὲ-Λί. Ἠσθάνετο κνισμοὺς εἰς τὴν ῥίνα, τὸ στόμα του συνεστέλλετο, καὶ ὅμως τὰ ἤρεμα τοῦ ποταμοῦ ὕδατα οὐδένα ἔτι κλονισμὸν μετέδιδον εἰς τὸ ἀτμόπλοιον.

Τί θὰ συνέβαινεν ἄρά γε, ὅτε ὁ Σοὺν θὰ ὑπέφερε μετ' ὀλίγον τ' ἀλλεπάλληλα κύματα στενῆς θαλάσσης, τὰ κύματα ἐκεῖνα ἅτινα καθιστῶσι τοσοῦτον ζωηρὰ καὶ συχνὰ τὰ διατοιχήματα τοῦ πλοίου ;

— Δὲν ἐταξείδευσες ποτέ; ἠρώτησεν ὁ Κραίγ.

— Ποτέ.

— Δὲν σὲ στέργει, φαίνεται, ἡ θάλασσα.

— Διόλου.

— Κράτει τὸ κεφάλι σου ὑψηλά, προσέθηκεν ὁ Κραίγ.

— Τὸ κεφάλι ;

— Καὶ μὴν ἀνοίγῃς τὸ στόμα ὑπέλαβεν ὁ Φραΰ.

— Τὸ στόμα ; . .

Καὶ ὁ ταλαίπωρος Σοὺν ἔνευσεν εἰς τοὺς δύο πράκτορας, ὅτι προετίμα νὰ μὴ ὁμιλήσῃ, καὶ ἀπελθὼν κατέλαβε θέσιν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ πλοίου, ἀφοῦ ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, ὅστις εἶχεν ἤδη ἱκανῶς εὐρυνθῆ, τὸ μελαγχολικὸν ἐκεῖνο βλέμμα τῶν πασχόντων ναυτίαν.

Τὴν ἐπαύριον, 27 Ἰουνίου, τὸ Πεῖ-Τὰγγ ἔφθανε πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου εἰς τὸν λιμένα τοῦ *Τακού*, κατὰ τὰς ἐκβολὰς σχεδὸν τοῦ ποταμοῦ.

Ἐκεῖ ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν ἐγείρονται τὰ φρούρια τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Μεσημβρίας, κατεστραμμένα ἤδη, ἅτινα ἡλώθησαν τὸ 1860 ὑπὸ τοῦ ἀγγλογαλλικοῦ στρατοῦ. Ἐκεῖ ἐγένετο ἡ ἔνδοξος ἔφοδος τοῦ στρατηγοῦ Κολλινώ, τὴν 24 Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἐκεῖ αἱ κανονιοφόροι λέμβοι εἶχον εἰσβιάσει τὴν εἴσοδον τοῦ ποταμοῦ. Ἐκεῖ ἐκτείνεται στενὴ γῆς λωρὶς μόλις κατῳκημένη, ὀνομαζομένη δὲ γαλλικὴ παραχώρησις, καὶ φέρουσα ἔτι τὸ ἐπιτύμβιον μνημεῖον, ὑφ' ὃ ἀναπαύονται οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται, οἵτινες ἔπεσον κατὰ τὰς ἀξιομνημονεύτους ἐκείνας μάχας.

Τὸ *Πεῖ-Τὰγγ* δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπερβῇ τὸν φραγμόν, καὶ πάντες οἱ ἐπιβάται ἠναγκάσθησαν ν' ἀποβῶσιν εἰς *Τακού*. Εἶνε δὲ αὕτη πόλις ἱκανῶς ἤδη σπουδαία, ἥτις θέλει μεγάλως ἀναπτυχθῆ, ἂν οἱ μανδαρῖνοι ἐπιτρέψωσι τὴν κατασκευὴν σιδηροδρόμου μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Τιὲν-Τσίν.

Τὸ πλοῖον, ὅπερ ἔφερε φορτίον διὰ τὸ Φοὺ-Νίγγ, ἔμελλε ν' ἀποπλεύσῃ ἐντὸς τῆς ἡμέρας. Ὥστε ὁ Κὶν-Φὸ καὶ οἱ ἑταῖροί του, μηδὲ στιγμὴν δυνάμενοι νὰ βραδύνωσιν, ἐπεβιβάσθησαν εἰς λέμβον καὶ μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἐπέβαινον τοῦ Σὰμ-Γέπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

Ἡ ἐμπορικὴ ἀξία τοῦ Κὶν-Φὸ κινδυνεύει καὶ πάλιν.

Πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν πλοῖον ἀμερικανικὸν εἶχεν ἀγκυροβολήσει εἰς τὸν λιμένα τοῦ *Τακού*. Ναυλωθὲν ὑπὸ τῆς ἕκτης κινεζο-καλιφορνικῆς ἑταιρίας, εἶχε φορτωθῆ εἰς λογαριασμὸν τοῦ πρακτορείου Φοὺκ-Τὶγγ-Τόγγ, ἑδρεύοντος ἐν τῷ κοιμητηρίῳ Λάουρελλ-Χίλλ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου.

Ἐκεῖ οἱ ἐν Ἀμερικῇ ἀποθνήσκοντες υἱοὶ τοῦ Οὐρανίου Κράτους ἀναμένουσι τὴν ἡμέραν τῆς παλινοστίας των, πιστοὶ εἰς τὴν θρησκείαν αὐτῶν, ἥτις ἐπιτάσσει τὴν ἐν τῇ πατρίᾳ γῇ ταφήν.

Τὸ πλοῖον ἐκεῖνο, ὅπερ κατηυθύνετο εἰς Καντῶνα, εἶχε παραλάβει, ἐπὶ τῇ γραπτῇ ἀδείᾳ τοῦ πρακτορείου, φορτίον διακοσίων πεντήκοντα φορέτρων, ὧν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε ἔμελλον ν' ἀποβιβασθῶσιν εἰς Τακού, ὅπως σταλῶσιν ἐκεῖθεν εἰς τὰς βορείους ἐπαρχίας.

Ἡ μεταβίβασις τοῦ μέρους τούτου τοῦ φορτίου εἶχεν ἤδη γείνει ἀπὸ τοῦ ἀμερικανικοῦ πλοίου εἰς τὸ κινεζικόν, καὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνην πρωΐαν, 27 Ἰουνίου, τὸ σκάφος τοῦτο ἡτοιμάζετο ν' ἀπάρῃ διὰ τὸν λιμένα τοῦ Φοὺ-Νίγγ.

Τοῦ πλοίου τούτου ἐπέβησαν ὁ Κὶν-Φὸ καὶ οἱ σύντροφοί του. Δὲν θὰ τὸ ἐξέλεγον βεβαίως, ἂν εἶχον ἐκλογήν, ἀλλ' ἐν ἐλλείψει ἄλλου ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιβῶσιν εἰς αὐτό, καθότι ἄλλως βραχὺς μόνον, δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν, προέκειτο πλοῦς.

Τὸ *Σὰμ-Γὲπ* ἦτο βάρις τριακοσίων περίπου τόννων. Ὑπάρχουσι τοιαῦται χιλίων τόννων καὶ ἔτι πλέον, ἐξ μόνον πόδας βυθιζόμεναι καὶ δυνάμεναι οὕτω νὰ ὑπερβαίνωσι τοὺς φράκτας τῶν ποταμῶν τοῦ Οὐρανίου Κράτους. Εὑρεῖαι δυσαναλόγως πρὸς τὸ μῆκός των, ἱστιοδρομοῦσι κακῶς, ἢ τοὐλάχιστον μόνον πρὸς τὸν ἄνεμον, ἀλλὰ στρέφονται κατὰ χώραν δίκην στροβίλων, ὅπερ καθιστᾷ αὐτὰς κατὰ τοῦτο πολὺ ὑπερτέρας ἄλλων λεπτοφυεστέρων σκαφῶν. Τὰ ὕφαλα τοῦ κολοσσιαίου των πηδαλίου εἰσὶ διάτρητα— ἰδιότης μεγάλως φημιζομένη ἐν Κίνᾳ, ἀλλὰ λίαν ἀμφισβητήσιμος. Ὅπως δήποτε τὰ εὐρύχωρα ἐκεῖνα σκάφη καταφρονοῦσιν εὐχερῶς τὰς παροχθίους θαλάσσας. Λέγεται δὲ μάλιστα, ὅτι μία τῶν τοιούτων βαρίδων, ναυλωθεῖσα ὑπὸ ἐμπορικοῦ οἴκου τῆς Καντῶνος, μετέφερε, κυβερνωμένη ὑπὸ Ἀμερικανοῦ πλοιάρχου, φορτίον τεΐου καὶ ἀργιλλοπλάσων σκευῶν εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον. Εἶνε λοιπὸν ἀποδεδειγμένον, ὅτι τὰ πλοῖα ταῦτα ἀντέχουσιν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οἱ ἁρμόδιοι βεβαιοῦσιν ὁμοφώνως, ὅτι οἱ Κινέζοι εἶνε ἐξαίρετοι ναυτικοί.

Τὸ *Σὰμ-Γὲπ* ἦτο νεωτέρας κατασκευῆς, εὐθὺς σχεδὸν ἀπὸ τῆς πρώρας εἰς τὴν πρύμναν, καὶ ὅμοιον πολὺ πρὸς σκάφος εὐρωπαϊκόν. Οὔτε καθηλωμένον οὔτε γομφωμένον ἦτο, ἀλλὰ συνερ-

ραμμένον ἐκ βαμβοκαλάμων, στυπωμένον καὶ πισσωμένον, τοσοῦτον δὲ στεγανὸν ὥστε οὐδὲ ἀντλίαν κἂν εἶχεν. Ἕνεκα τῆς ἐλαφρότητός του ἐπέπλεε τῆς θαλάσσης ὡς φελός· εἶχε δὲ μόνον μίαν ἄγκυραν ἐκ ξύλου σκληροτάτου, ἐξαρτίαν ἐξ ἰνῶν φοίνικος λίαν εὐλύγιστον, ἱστία εὐχείριστα, ἀνοιγόμενα καὶ κλειόμενα ὡς ῥιπίδια, καὶ δύο μόνον ἱστούς. Ὅπως δήποτε ἦτο πλοῖον προσφορώτατον εἰς ἀκτοπλοΐαν.

Οὐδεὶς βεβαίως, βλέπων τὸ *Σὰμ-Γέπ*, ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ ὅτι οἱ ναυλωταί του εἶχον μεταβάλει αὐτὸ εἰς εὐρὺ νεκροφορεῖον· διότι τὸ πλοῖον διετήρει ἅπασαν τῆς χροιᾶς του τὴν ζωηρότητα. Ἀπό τε τῆς πρύμνης καὶ τῆς πρώρας ἐκρέμαντο ἐπισείοντες καὶ θύσσανοι πολύχρωμοι, ἐπὶ δὲ τῆς πρώρας του ἠνοίγετο ὀπὴ φεγγοβολοῦσα δίκην ὀφθαλμοῦ, καὶ ἐξομοιοῦσα τὸ σκάφος πρὸς θαλάσσιόν τι τέρας. Ἀπὸ τῶν ἐπιμήλων τοῦ πλοίου ἐκυμάτιζε τηλαυγὴς ἡ κινεζικὴ σημαία, δύο δὲ μικρὰ τηλεβόλα προέτεινον ὑπὲρ τὸ αἰωροθέσιον τὰ στίλβοντα στόματά των, ἀνταναχλῶντα ὡς κάτοπτρα τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου· ἀναγκαῖα ὅπλα κατὰ τὰς θαλάσσας ἐκείνας, ἃς μαστίζει ἔτι ἡ πειρατεία.

Οὔτε ὁ Κὶν-Φὸ οὔτε ὁ Σοὺν, γνήσιοι Κινέζοι ὄντως, ἠσθάνοντο δυσαρέσκειάν τινα πλέοντες ἐπὶ τοιούτου πλοίου. Ὁ Κραὶγ ὅμως καὶ ὁ Φραΰ, οἵτινες, ὡς Ἀμερικανοί, δὲν ἠρέσκοντο εἰς τοιαύτης φύσεως ἐμπορεύματα, θὰ προετίμων βεβαίως ἄλλο πλοῖον· ἀλλ' ἔλειπεν εἰς αὐτοὺς ἡ ἐκλογή.

Ὁ πλοίαρχος καὶ ἓξ ναῦται, ἀποτελοῦντες τὸ πλήρωμα τῆς βάριδος, ἐπήρκουν εἰς χειρισμὸν τῶν ἁρμένων καὶ ἱστίων. Ἡ πυξίς, λέγεται, ἐφευρέθη παρὰ τῶν Κινέζων. Τὸ πρᾶγμα εἶνε δυνατόν· οἱ ἀκτοπλοοῦντες ὅμως Κινέζοι δὲν μεταχειρίζονται πυξίδα, καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἐσκόπει νὰ πράξῃ ὁ πλοίαρχος *Γίν*, μένων πάντοτε ἐγγὺς τῆς παραλίας.

Ὁ πλοίαρχος Γίν, βραχὺς καὶ φαιδρὸς ἄνθρωπος, ζωηρὸς καὶ φλύαρος, ἦτο ἡ ζῶσα λύσις τοῦ ἀλύτου προβλήματος τοῦ ἀεικινήτου. Ἐχειρονόμει ἀδιακόπως, οἱ δὲ βραχίονες, αἱ χεῖρές του, οἱ ὀφθαλμοί του ἐλάλουν ἀπαύστως πλειότερον τῆς ἀεικινήτου γλώσσης του. Παρηγκώνιζε καὶ κατεπάτει ἀδιακόπως τοὺς ναύτας του, ἐπιτιμῶν καὶ ὑβρίζων αὐτούς. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἦτο καλὸς ναυτικός, πρακτικὸς καὶ ἐμπειρότατος, ἐκυβέρνα δὲ τὴν βάριν του, ὡς εἰ ἐκράτει αὐτὴν ἐν τῇ παλάμῃ του.

Ὁ Κὶν-Φό, ὁ Φραΰ καὶ ὁ Κραὶγ εἶχον ἐγκατασταθῆ ἐκ τῶν ἐνόντων εἰς τῆς πρύμνης τὸ μεσόστεγον, ὁ δὲ Σοὺν εἰς τὸ τῆς πρώρας.

Οἱ δύο πράκτορες, δυσπιστοῦντες πάντοτε, ἤρξαντο λεπτομερῶς ἐξετάζοντες τὸ πλήρωμα καὶ τὸν πλοίαρχον, ἀλλ' οὐδὲν παρ' αὐτοῖς ἀνεκάλυψαν ὕποπτον. Ἡ ὑπόθεσις, ὅτι διετέλουν οὐτοι εἰς συνεννόησιν μετὰ τοῦ Λάο-Σέν, ἦτο πάντῃ ἀπίθανος, ἀφοῦ ἡ τύχη μόνη εἶχεν ἐπιβιβάσει τὸν πελάτην αὐτῶν εἰς ἐκεῖνο τὸ πλοῖον. Ἀφῆκαν λοιπὸν μόνον, πρὸς μεγάλην του εὐχαρίστησιν, τὸν Κὶν-Φό, ὅστις ἀπεσύρθη εἰς τὸν θαλαμίσκον του καὶ ἤρξατο φιλοσοφῶν ἐν τῇ μονώσει του, διαλογιζόμενος, πῶς ἤθελε κατορθώσει νὰ προλάβῃ τὸν φοβερὸν Λάο-Σὲν καὶ νὰ ἐξαγοράσῃ παρ' αὐτοῦ, ἀντὶ πεντήκοντα χιλιάδων ταλλήρων, τὴν φοβερὰν ἐπιστολήν. Ἐννοεῖται δέ, ὅτι μέγα τῶν διαλογισμῶν του μέρος ἀπησχόλει καὶ ἡ νεαρὰ τοῦ Πεκίνου χήρα.

Ὁ δὲ Σοὺν, ἐν τούτοις, τί ἐσκέπτετο;

Ὁ Σοὺν οὐδὲν ἐσκέπτετο. Ἔμενεν ὁ τάλας ἐξηπλωμένος ἐν τῷ μικρῷ του δωματίῳ, πληρώνων τὸν φόρον του εἰς τοὺς κακοποιοὺς δαίμονας τοῦ κόλπου τοῦ Πὲ-Τσὲ-Λί. Ὀσάκις δὲ κατώρθου νὰ συνάψῃ ὀλίγας ἰδέας, συνῆπτεν αὐτὰς μόνον ὅπως καταρασθῇ καὶ τὸν αὐθέντην του, καὶ τὸν φιλόσοφον Βὰγγ καὶ τὸν λῃστὴν Λάο-Σέν. Εἶχον ἐντελῶς ἀποβλακωθῆ καὶ ὁ νοῦς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία· οὔτε τεῖον δ' ἐσυλλογίζετο πλέον οὔτε δρύζιον. Κατηρᾶτο μυριάκις τὴν στιγμὴν καθ' ἣν εἶχε μισθωθῆ ὑπηρέτης τοιούτου ἀνθρώπου, καὶ θὰ προετίμα νὰ θυσιάσῃ ἅσμενος τὸ ὑπόλοιπον τῆς οὐρᾶς του, νὰ ξυρίσῃ τὴν κεφαλήν του, νὰ γείνῃ βόνζος μᾶλλον, παρὰ νὰ εὑρίσκεται ὅπου εὑρίσκετο.

Ἐν τούτοις τὸ *Σὰμ-Γέπ*, ὠθούμενον ὑπὸ οὐρίου μεσημβρινοῦ ἀνέμου, παρῆλθεν ἀλληλοδιαδόχως πρὸ τοῦ Πὲχ-Τάγγ, τοῦ Σὰγγ-Τοὺγγ καὶ τοῦ Τσιὰγγ-Χό, καὶ ἔπλεε κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τάου, ἀπέναντι τοῦ Χαϊ-Βὲ-Τσέ.

Τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ κόλπου ἤρχιζε νὰ γίνεται ἔρημον, καὶ μόλις μικρά τινα ἐμπορικὰ σκάφη καὶ ἁλιευτικὰ πλοιάρια ἐφαίνοντο εἰς τὸ βάθος τοῦ κενοῦ ὁρίζοντος.

Ὁ Κραὶγ καὶ ὁ Φραΰ παρετήρησαν ὅτι τ' ἁλιευτικὰ ἐκεῖνα σκαφίδια, καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ πέντε μόλις ἢ ἓξ τόννων ἔχοντα χωρητικότητα, ἦσαν ὡπλισμένα δι' ἑνὸς ἢ δύο τηλεβόλων.

Παρετήρησαν δὲ τοῦτο εἰς τὸν πλοίαρχον Γίν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπήντησε τρίβων τὰς χεῖράς του:

— Εἶνε, διὰ νὰ φοβοῦνται οἱ πειραταί.

— Πειραταὶ εἰς αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ κόλπου τοῦ Πὲ-Τσὲ-Λί; ἀνεφώνησε μετά τινος ἐκπλήξεως ὁ Κραίγ.

— Διατί ὄχι! ἀπήντησεν ὁ Γίν. Κ' ἐδῶ καὶ παντοῦ! Τὰ νερὰ τῆς Κίνας εἶνε γεμάτα!

Καὶ ὁ ἀξιότιμος πλοίαρχος ἐγέλα, δεικνύων τὴν διπλῆν σειρὰν τῶν λευκῶν του ὀδόντων.

— Δὲν τοὺς παραφοβεῖσθε, φαίνεται; τῷ παρετήρησεν ὁ Φραΰ.

— Δὲν ἔχω τὰ κανονάκιά μου; ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος. Καὶ κανονάκια ποῦ τραγουδοῦν θαυμάσια.

— Εἶνε γεμισμένα;

— Συνήθως.

— Τόρα;

— Ὄχι.

— Διατί; ἠρώτησεν ὁ Φραΰ.

— Διότι δὲν ἔχω πυρίτιδα.

— Τί τὰ θέλεις λοιπὸν τὰ κανόνια;

— Τί τὰ θέλω; Νὰ ὑπερασπίζωμαι τὸ φορτίον μου ὅταν ἀξίζῃ τὸν κόπον. Τόρα ὅμως, μ' αὐτὸ τὸ φορτίον . . .

— Καὶ πῶς ἠξεύρουν οἱ πειραταί, πότε τὸ φορτίον σου ἀξίζει τὸν κόπον νὰ τὸ προσβάλλουν;

— Τοὺς φοβεῖσθε λοιπὸν πολύ, τοὺς πειρατάς; ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος.

— Ἐννοεῖται, τοὺς φοβοῦμαι! ἀπήντησεν ὁ Φραΰ.

— Ἀλλὰ σεῖς δὲν ἔχετε κανὲν ἐμπόρευμα μαζύ σας;

— Ἀδιάφορον. Ἔχομεν λόγους νὰ μὴ ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἐπίσκεψίν των.

— Ἔννοια σας λοιπόν! ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος, καὶ ἂν ἀπαντήσωμεν πειρατάς, δὲν θὰ μᾶς κυνηγήσουν.

— Διατί;

— Διότι ἅμα μᾶς ἀπαντήσουν, θὰ ἐννοήσουν τί φορτίον ἔχομεν.

Καὶ δείξας λευκὴν σημαίαν κυματίζουσαν μεσίστιον, προσέθηκεν·

— Εἶνε σημαία πένθους, καθὼς βλέπετε, καὶ τὰ παλληκάρια αὐτὰ δὲν ἔχουν ὄρεξιν νὰ λῃστεύουν πτώματα.

— Ἴσως ὑποθέσουν, παρετήρησεν ὁ Κραίγ, ὅτι τὸ κάμνετε ἐπίτηδες ἀπὸ φρόνησιν, καὶ ἔλθουν νὰ ἐξετάσουν τὸ πρᾶγμα.

— Ἂν ἔλθουν, ἀντιπαρετήρησεν ὁ πλοίαρχος, θὰ τοὺς δεχθῶμεν, θὰ ἰδοῦν καὶ μόνοι των τὴν ἀλήθειαν, καὶ θὰ φύγουν ὡς ἦλθαν.

Ὁ Κραὶγ καὶ ὁ Φραΰ οὐδὲν περαιτέρω παρετήρησαν, ἀλλὰ δὲν συνεμερίσθησαν ἐν τούτοις καὶ τὴν ἀπτόητον τοῦ πλοιάρχου ἡσυχίαν. Ὅπως δήποτε ὅμως ἀνάγκη ἦτο ὑπομονῆς, καὶ οὐδὲν ὑπελείπετο αὐτοῖς ἄλλο ἢ μόνον ἡ εὐχὴ αἰσίου διάπλου.

Ἄλλως δὲ ὁ πλοίαρχος οὐδενὸς εἶχε πρὸς τοῦτο ἀμελήσει. Πρὶν ἢ ἀπάρῃ, ἀλέκτωρ εἶχε θυσιασθῆ εἰς τὰς ἐναλίους θεότητας, καὶ τοῦ δυσμοίρου πτηνοῦ τὰ πτερὰ ἐκρέμαντο ἔτι ἀπὸ τοῦ ἀκατίου ἱστοῦ. Αἱ ἐπὶ τὸ κατάστρωμα πεσοῦσαι ὀλίγαι τοῦ αἵματός του σαγόνες καὶ μικρὸν κύπελλον οἴνου, ῥιφθὲν εἰς τὴν θάλασσαν, εἶχον συμπληρώσει τὴν ἱλαστήριον θυσίαν. Τί πλέον μετὰ ταῦτα ἠδύνατο νὰ φοβηθῇ τὸ *Σὰμ-Γέπ*, κυβερνώμενον μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀξίου πλοιάρχου Γίν;

Πρέπει τις ἐν τούτοις νὰ παραδεχθῇ, ὅτι αἱ ἰδιότροποι θεότητες δὲν ἐξιλεώθησαν. Εἴτε διότι ὁ ἀλέκτωρ δὲν ἦτο ἀρκούντως παχύς, εἴτε διότι ὁ οἶνος δὲν κατήγετο ἐκ τοῦ Χάο-Σίν, φοβερὸς ἄνεμος ἐνέσκηψε κατὰ τῆς βάριδος, ἀπροσδόκητος ὅλως καὶ αἰφνίδιος κατόπιν φαιδρᾶς καὶ αἰθρίας ἡμέρας.

Περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἑσπέρας τὸ Σὰμ-Γὲπ ἡτοιμάζετο οὐριοδρομοῦν νὰ περικάμψῃ τὸ ἀκρωτήριον, ὅπερ σχηματίζει ἡ ἀκτὴ βορειοδυτικῶς καὶ νὰ ἀναχθῇ οὕτω εἰς τὸ πέλαγος, ὅπερ μεγάλως θὰ ηὐκόλυνε τὴν πορείαν του. Ὁ δὲ πλοίαρχος ὑπελόγιζεν, οὐχὶ τολμηρῶς, ὅτι ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ἤθελε φθάσει εἰς τὰ παράλια τοῦ Φοὺ-Νίγγ.

Οὕτως ὁ Κὶν-Φὸ ἔβλεπε προσεγγίζουσαν τῆς προσορμίσεως τὴν ὥραν μετά τινος ἀνυπομονησίας, ὁ δὲ Σοὺν μετὰ πολλῷ ἀγριωτέρας, ὅτε περὶ τὴν ἑσπέραν, καθ' ἣν ὥραν ἡ βάρις ἔφθανε πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ κόλπου Λεάο-Τόγγ, ὁ ἄνεμος ἐτράπη αἰφνιδίως βορειοανατολικός, καὶ μετὰ δύω ὥρας, μεταβληθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ εἰς βορρᾶν, ἔπνεε βορειοδυτικός.

Ἂν ὁ πλοίαρχος Γὶν εἶχε βαρόμετρον ἐπὶ τοῦ πλοίου ἤθελε παρατηρήσει ὅτι ἡ στήλη του εἶχεν ἀπολέσει αἰφνιδίως σχεδὸν τέσσαρα μέχρι πέντε χιλιοστομέτρων. Ἡ αἰφνίδιος δὲ αὕτη τοῦ ἀέρος ἀραίωσις προεμήνυεν ἐγγίζοντα τυφῶνα, οὗτινος ἡ ὁρμὴ ἀπεκούφιζεν ἤδη τὰ ἀτμοσφαιρικὰ στρώματα. Ἂν ἀφ' ἑτέρου ὁ πλοίαρχος Γὶν ἐγνώριζε τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ἄγγλου Πάδιγγτων καὶ τοῦ Ἀμερικανοῦ Μώρυ, ἤθελε προσπαθήσει νὰ μεταβάλῃ δρόμον καὶ νὰ δώσῃ βορειοανατολικὴν εἰς τὸ σκάφος του διεύθυνσιν, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ φθάσῃ εἰς πεδίον κείμενον ἐκτὸς τοῦ κέντρου τῆς ἕλξεως τοῦ τυφῶνος.

Ἀλλ' ὁ πλοίαρχος Γὶν οὔτε βαρόμετρον μετεχειρίζετο οὔτε τοὺς νόμους τῶν τυφώνων ἐγνώριζε. Θύσας τὸν ἀλέκτορά του, εἶχε πλήρη πεποίθησιν ὅτι ἐξώρκισε πᾶν ἀπευκταῖον.

Οὐχ ἧττον ὅμως ἦτο καλὸς ναυτικὸς ὁ δεισιδαίμων Κινέζος, καὶ τὸ ἀπέδειξε κατὰ τὴν δύσκολον ἐκείνην περίστασιν, λαβὼν ἐξ ἐμφύτου τὴν διεύθυνσιν, ἣν ἤθελε λάβει Εὐρωπαῖος πλοίαρχος.

Ὁ τυφὼν ἦτο μικρός, καὶ ἑπομένως ταχύτατος, κινούμενος κατὰ ἑκατὸν καὶ πλείονα ἔτι χιλιόμετρα τὴν ὥραν. Ὤθησε δὲ οὕτω τὸ *Σὰμ-Γὲπ* πρὸς ἀνατολάς, καὶ τοῦτο ἦτο εὐτύχημα, διότι ἀπεμάκρυνε τὸ πλοῖον τῆς ἀκτῆς, ἥτις οὐδὲν τῷ παρεῖχεν ἄσυλον, καὶ καθ' ἧς ἤθελεν ἀφεύκτως ἐξοκείλει ἐντὸς ὀλίγου.

Τὴν ἑνδεκάτην ὥραν τῆς ἑσπέρας ἡ τρικυμία ἔφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνά της, ὁ δὲ πλοίαρχος Γὶν, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ πληρώματός του, ἐκυβέρνα ὡς ἀληθὴς ναυτικός. Δὲν ἐγέλα μὲν πλέον, ἀλλὰ διετήρει ὅμως πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἀπάθειαν, καὶ ἡ χείρ του, ἐρρωμένως σφίγγουσα τὸ οἰάκιον, διηύθυνε τὸ ἐλαφρὸν σκάφος, ὅπερ ἐρίπτατο τῶν κυμάτων ὡς λάρος. .

Ὁ Κὶν-Φὸ κατέλιπε τὸ μεσόστεγόν του κ' ἐρειδόμενος εἰς τὸ αἰωροθέσιον παρετήρει τὰ ὑπὸ τῆς λαίλαπος διασπώμενα νέφη τοῦ οὐρανοῦ, ἅτινα ἔσυρον ἐπὶ τῶν κυμάτων τὰ ἀτμώδη των ῥάκη. Ἐθεώρει τὴν θάλασσαν, κατάλευκον ἐν τῇ μελαίνῃ ἐκείνῃ νυκτί, ἧς τινος ὁ τυφών, διὰ φοβερᾶς εἰσπνοῆς, ἀνύψου τὰ κύματα ὑπὲρ τὴν κανονικὴν αὐτῶν ἐπιφάνειαν. Ὁ κίνδυνος δὲν τὸν ἐξέπληττεν οὐδὲ τὸν ἐτρόμαζε, διότι ἀπετέλει καὶ αὐτὸς μέρος τῶν ἀτυχιῶν, ἃς ἐπεφύλασσεν αὐτῷ ἡ μοῖρα.

Ὁ Κραὶγ καὶ ὁ Φράϋ ἀνησύχουν πολὺ περισσότερον, κατὰ λόγον, ἐννοεῖται, πάντοτε τῆς ἐμπορικῆς ἀξίας τοῦ πελάτου των. Ἤξιζε βεβαίως ἡ ζωὴ των ὅσον ἤξιζε καὶ ἡ τοῦ Κὶν-Φό, καὶ ἂν συναπέθνησκον μετ' αὐτοῦ, οὐδεμία πλέον τοῖς ἐπεβάλλετο φροντὶς περὶ τῶν συμφερόντων τῆς *Ἑκατοντούτιδος*. Ἀλλ' οἱ εὐσυνείδητοι ἐκεῖνοι πράκτορες ἐλησμόνουν ἑαυτοὺς καὶ μόνον τοῦ καθήκοντος αὐτῶν τὴν ἐκπλήρωσιν ἐσυλλογίζοντο. Παρεδέχοντο — ἔστω! — ν' ἀπολεσθῶσι, καὶ νὰ συναπολεσθῶσι μετὰ τοῦ Κὶν-Φό, ἀλλὰ νὰ γείνῃ τοῦτο τὴν τριακοστὴν Ἰουνίου, μετὰ τὸ μεσονύκτιον! Ὁ Κραὶγ καὶ ὁ Φράϋ, ὁ Φράϋ καὶ ὁ Κραὶγ οὐδὲν ἄλλο διενοοῦντο, οὐδὲν ἄλλο ἤθελον, ἢ νὰ σώσωσι τὸ ἑκατομμύριον!

Ἐπὶ τρεῖς ὥρας ἡ βάρις ἐκινδύνευσε μεγάλως. Ἀτυχής τις οἰακοστροφία θὰ τὴν κατεπόντιζε βεβαίως, διότι θὰ κατέκλυζεν ἡ θάλασσα τὸ κατάστρωμα. Ἀλλ' οὔτε νὰ διευθυνθῇ προσηκόντως ἦτο δυνατόν, οὔτε νὰ ἐκτιμήσῃ ὁποίαν καὶ πόσην ὁδὸν διέτρεξεν.

Ἐν τούτοις ἐξ εὐτυχοῦς συμπτώσεως ἔφθασε τὸ Σὰμ-Γέπ, χωρὶς σπουδαίας βλάβης, εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὑπερμεγέθους ἐκείνου ἀτμοσφαιρικοῦ δίσκου, ὅστις ἐκάλυπτε περιφέρειαν ἑκατὸν περίπου χιλιομέτρων καὶ ὅπου εὑρίσκετο θάλασσα ἤρεμος ἐπὶ τρία περίπου μίλια, καὶ ἄνεμος μόλις ἐπαισθητός. Τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦτο οὕτως εἰπεῖν λίμνη γαληναία ἐν μέσῳ τρικυμιώδους ὠκεανοῦ.

Ἡ βάρις ἐσώθη οὕτω, κυλισθεῖσα ἐκεῖ ὑπὸ τῆς βίας τῆς λαίλαπος, τὴν τρίτην δὲ ὥραν τῆς πρωΐας κατέπιπτεν ἡ μανία τοῦ τυφῶνος ὡσεὶ διὰ μαγείας, καὶ τὰ ὕδατα κατηυνάζοντο πέριξ τῆς μικρᾶς ἐκείνης κεντρικῆς λίμνης.

Ἀλλ' ὅτε ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα, μάτην τὸ Σὰμ-Γὲπ ἀνεζήτησε γῆν περὶ τὸν ὁρίζοντα. Τὰ κύματα τοῦ κόλπου περιεστοίχιζον αὐτὸ πανταχόθεν, μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τοῦ ὁρίζοντος.

[Ἑπεται συνέχεια]

Ἀφ' ὅτου ἐχήρευσεν ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Βικτωρία ἐξωκονόμησεν ἐκ τῶν ὑπὲρ τοῦ γυναικείου ἱματισμοῦ καὶ ἄλλων κοσμημάτων της ἐπιχορηγήσεων σπουδαῖον χρηματικὸν ποσὸν δι' οὗ συνέστησε, κρύφα καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ὑπηκόων της μέγα νοσοκομεῖον.

Τὴν κατωτέρω περικοπὴν, ἀφορῶσαν εἰς τὴν ἐπιῤῥοὴν τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ παραδείγματος ἐπὶ τῆς παραγωγῆς τῆς φιλοδοξίας, ἀποσπῶμεν ἔκ τινος σπουδαίου συγγράμματος βραβευθέντος ὑπὸ τῆς ἰατρικῆς τῶν Παρισίων Ἀκαδημίας καὶ ἐπιγραφομένου: Déterminer l'influence de l'éducation physique et morale sur la production de la surexcitation du systéme nerveux, κτλ. par M. le docteur L. Cerise, Paris, 1841.

Γ. Κ. Τ.

ΑΦΟΡΜΑΙ ΕΞΑΠΤΟΥΣΑΙ ΤΗΝ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑΝ

Τὰ παραδείγματα ἀσκοῦσι μεγίστην ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τῆς διαδόσεως τῶν φιλοδόξων πόθων. Ἅμα ἄνθρωπός τις, προσφάτως ἔτι ἀφανὴς, προκύψῃ διὰ μιᾶς εἰς τὸ μέσον, καὶ ἀπὸ τῶν κατωτέρων τάξεων, ἐν αἷς ἦτο μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης συγκεχυμένος μετὰ τῶν πολλῶν, ἀνυψωθῇ αἴφνης εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα τῆς φήμης, τῆς ἐξουσίας ἢ τοῦ πλούτου, παρευθὺς τὸ παράδειγμα τοῦτο παράγει τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ. Πλεῖστοι πολῖται, οἵτινες ἕως τότε οὐδέποτε εἶχον φανταασθῆ τόσῳ ἐκτάκτους θριάμβους, ἄρχονται ἤδη νὰ σκέπτωνται διαφόρως περὶ ἑαυτῶν, ἀπέναντι τῆς καταπληττούσης αὐτοὺς ἀπροσδοκήτου ἐκείνης ἐπιτυχίας. Τότε πιστεύουσιν, ὅτι ἀνακαλύπτουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἀξίαν τοὐλάχιστον ἴσην πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἡ τύχη κηύνόησεν. Ἐπιθυμία ὅλως νέα ὑποστηριζομένη ὑπὸ ζωηρῶν ἐλπίδων γεννᾶται ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν, καὶ δίδει νέαν διεύθυνσιν εἰς τὸν βίον αὐτῶν. Ῥιπτόμενοι δὲ ἐπὶ τοῦ τρικυμιώδους καὶ πλήρους ὑφάλων πελάγους τῆς ἀπλήστου φιλοδοξίας, ὑποφέρουσιν ὅλας τὰς συνεπείας τοῦ ἀναφλεχθέντος ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν πάθους. Ἀλλεπαλλήλως κατεχόμενοι ὑπὸ τῶν βασάνων τοῦ φθόνου καὶ ὑπὸ τῶν ὀδυνῶν τῆς ἀποτυχίας, καταβάλλονται οἱ δυστυχεῖς ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἀδυναμίας των. Ὑστάτη δ' αὐτῶν δυστυχία εἶναι, νὰ πεισθῶσι τέλος περὶ ταύτης. Ὅτε δὲ αἱ φιλόδοξοι ἐφέσεις λαμβάνουσι τοιαύτην μορφὴν καταπιεστικὴν, τότε συχνάκις ὁδηγοῦσιν εἰς τὴν αὐτοκτονίαν τοὺς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένους.

Τὸ θέαμα ἀνθρώπων διὰ μιᾶς πλουτισάντων καὶ ἐπιδεικνυόντων ἔκτακτον πολυτέλειαν παρουσιάζει παράδειγμα ἐπιβλαβὲς, παραγωγὸν τῇ κοινωνίᾳ θλιβερῶν καρπῶν. Ἡ σκανδαλώδης καὶ αἰφνιδία λαμπρότης περιουσίας, τὴν ὁποίαν τίποτε δὲν ἐξηγεῖ οὔτε δικαιολογεῖ, ἐμποιεῖ συχνάκις λίαν καταστρεπτικὴν ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τῶν θεωμένων αὐτήν. Τὸ πλῆθος ῥίπτεται εἰς πολλὰς ἐπιχειρήσεις, τῶν ὁποίων τοὺς κινδύνους ἀποκρύπτει ἡ ἐπιτηδεία καὶ ἔμπειρος φιλοχρηματία τινῶν, καὶ τῶν ὁποίων τὰς καταστρεπτικὰς συνεπείας ὑποφέρει ἡ ἄπειρος καὶ εὔπιστος φιλοχρηματία ἄλλων. Ἡ δὲ ἐφημεριδογραφία αὐξάνει καὶ πολλαπλασιάζει τοὺς κινδύνους τοῦ κακοῦ παραδείγματος. Αὕτη ἀναγράφει καθ' ἑκάστην τὰ ἀληθῆ ἢ ψευδῆ γεγονότα τῆς προτεραίας, μεταφέρει τὰ νέα ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων χωρῶν, ἐπαναλαμβάνει καὶ γνωστοποιεῖ τοῖς πᾶσι τὰ ὀνόματα καὶ τὰς ἐπιτυχίας ἀνθρώπων τινῶν, καὶ πραγματοποιεῖ οὕτω τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μυθολογουμένην ταχύπτερον φήμην. Αὕτη δίδει εἰς τοὺς πόθους τῆς φήμης καὶ τῆς δόξης τροφὴν συνεχῶς ἀνανεουμένην διὰ τῶν ἀναφερομένων παραδειγμάτων. Ἡ εἰς πολλοὺς ἀναπτυσσομένη ματαιόδοξος ἐπιθυμία τῆς διαδόσεως τοῦ ἰδίου ὀνόματος περιβαλλομένου ὑπὸ λαμπρότητος ἀληθοῦς ἢ ψευδοῦς, εἶναι ἓν τῶν πολλῶν κατορθωμάτων τῆς παντοδυναμίας τῶν ἐφημερίδων.

Πλὴν καὶ τὰ ἔργα τῆς τέχνης τὰ ἐκφράζοντα τὰς συγκινήσεις τῆς κεκορεσμένης φιλοδοξίας διὰ μορφῶν ἐπαγωγῶν καὶ ἐπιχαρίτων συντελοῦσι καὶ ταῦτα εἰς τὴν διάδοσιν τῆς ἐπιθυμίας τῶν ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας ἐπιδιωκομένων θριάμβων. Ἡ Ἰλιὰς ἦτο διὰ τὸν Ἀλέξανδρον πηγὴ ἀνεξάντλητος φιλοδόξων ὀνείρων. Τὰ ἱπποτικὰ μυθιστορήματα ἦσαν διὰ τοὺς ἀνδρείους ἄνδρας κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἀφορμὴ ζωηρᾶς ἐπιθυμίας πρὸς ἀπόλαυσιν δόξης. Πᾶν καλλιτεχνικὸν ἔργον ἐν τοῖς δημοσίοις τόποις ἐκτεθειμένον εἶναι συνάμα ἔκφρασις αἰσθήματος προκαλοῦντος τὴν μίμησιν καὶ ἠθικὴ ἀμοιβή. Διὰ τοῦτο οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων ἡ ἱκανότης καὶ αἱ ἐπιτυχίαι δὲν συνδυάζονται μετὰ τῆς ἠθικότητος, μετὰ τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν καὶ μετὰ τῆς φιλοπατρίας, δέον νὰ μὴ γίνωνται ἀντικείμενα καλλιτεχνικῶν ἔργων, οὔτε νὰ συγκαταλέγωνται εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν ἔθνους τινός.

Αἱ τιμαὶ αἱ ἀδιακρίτως ἀπονεμόμεναι ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, χωρὶς νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ πραγματικὴ τῶν προσώπων ἀξία, συντελοῦσι καὶ αὗται εἰς τὴν διάδοσιν παραλόγων φιλοδόξων πόθων. Παρατηρητέον, ὅτι ἐφ' ὅσον πολλαπλασιάζονται αἱ ἀπονεμόμεναι τιμαὶ, ἐπὶ τοσοῦτον αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιθυμούντων καὶ ἀπαιτούντων αὐτὰς προσώπων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐλαττοῦται μεταξὺ τῶν πράγματι διακεκριμένων ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποδιδόντων εἰς αὐτὰς ἀξίαν τινά. Εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενον φαινόμενον ὑπάρχει φαινομένη τις ἀντιλογία, ψυχολογικόν τι γεγονὸς, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διευκρινήσωμεν. Οἱ μετρίας ἀξίας ἄνθρωποι, οἵτινες ἀποτελοῦσιν ἐν κοινωνίᾳ τινὶ τὸν μέγιστον ἀριθμὸν τῶν συγκροτούντων αὐτὴν, δὲν διακρίνονται διὰ διανοίας εὐρείας ἐπιτρεπούσης ἐκτεταμένην φιλοδοξίαν. Οὗτοι εἶναι διατεθειμένοι νὰ ἐπιθυμῶσι τὰς κοινὰς ἐκείνας ἐπιτυχίας, τὰς ὁποίας καθ' ἑκάστην ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν. Τόσῳ δὲ μᾶλλον ποθοῦσι ταύτας, ὅσῳ μεγαλητέρα φαίνεται αὐτοῖς ἡ εὐκολία ν' ἀπολαύσωσιν αὐτάς. Ἕκαστος κρίνει ἑαυτὸν ἄξιον νὰ τύχῃ τῆς εὐνοίας ἧς ἔτυχεν ὁ συνάδελφος αὐτοῦ. Τοιουτοτρόπως αἰσθήματα ἐπιπόλαια, συχνάκις δὲ φθονερὰ καὶ ἐγωϊστικὰ, ἐξεγείρονται ἐν ταῖς καρδίαις. Τοιουτοτρόπως διαδίδονται διὰ τοῦ παραδείγματος τῆς ἀπονομῆς ἀναξίων διακρίσεων ἀξιώσεις προκαλοῦσαι δυσχερείας εἰς τὴν κυβέρνησιν καὶ παραβλάπτουσαι τὴν δημοσίαν ἠθικήν. Ἐνὶ λόγῳ, ὅτε αἱ ἀπονεμόμεναι τιμαὶ δὲν φέρουσι τὸν χαρακτῆρα τῆς δικαίως ἀποδιδομένης ἀμοιβῆς, τότε αὗται μακρὰν τοῦ νὰ κατευνάζωσι τὴν ἄλογον φιλοδοξίαν, ἀπ' ἐναντίας ἐξάπτουσιν αὐτήν. Κοινωνικὴ ἀγωγὴ καλλιεργοῦσα μόνην τὴν ματαιοδοξίαν, οὐδένα ἕτερον καρπὸν συλλέγει ἢ μόνην τὴν ματαιοδοξίαν.

Ἡ ἀτιμωρησία προσφέρει εἰς τὴν ἀξιόποινον συνάμα δὲ καὶ εὐτυχῆ χρηματολογικὴν ἀπληστίαν ἀσφάλειαν συχνάκις καταστρεπτικήν. Ἡ δικαιοσύνη δὲν καταδιώκει ἐκείνους, οἵτινες ἐπιτυχῶς καὶ *νομικῶς* ἀπογυμνοῦντες τοὺς συμπολίτας των, ἐπίζανται τὴν τέχνην νὰ πλουτῶσι διὰ τῆς ζημίας ἐκείνων. Ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, ἡ κοινωνία βλέπουσα μόνον τὴν λαμπρότητα τῆς περιουσίας των καὶ μὴ ἐκτιμῶσα ὡς ἔδει τὴν πηγὴν ταύτης, ἐμπιστεύεται αὐτοῖς ἐνίοτε ὑψηλὰς λειτουργίας, ἃς οὗτοι θερμῶς ἐπιζητοῦσι. Θέτει δὲ οὕτω ἡ κοινωνία τούτους εἰς θέσιν ν' ἀπολέσωσι τὰ τελευτσῖα πεοισωζόμενα λείψανα τῆς ὑπολήψεώς των διὰ τῆς συγκρίσεως τοῦ παρελθόντος αὐτῶν πρὸς τὰς τιμὰς, δι' ὧν περιεβλήθησαν.

Καὶ αἱ κολακεῖαι αἱ ἀπονεμόμεναι εἰς τοὺς νέους κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ σταδίου των μετὰ μικράν τινα ἐπιτυχίαν, εἶναι πηγὴ ἐπικινδύνων αἰσθημάτων. Οἱ πόθοι καὶ αἱ ἐλπίδες ἀποκτῶσιν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἀπερισκέπτων τούτων κολακειῶν, ἔντασιν καὶ ἔκτασιν ὅλως νέαν. Οὕτω δὲ πολλάκις οἱ γονεῖς καὶ οἱ παιδαγωγοὶ ἀνοίγουσιν αὐτοὶ οὗτοι εἰς τοὺς νέους τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὰς ἀνησυχίας τῆς φιλοδοξίας, εἰς τὰς φροντίδας τῆς ματαιότητος καὶ εἰς τὰς ὀδύνας τῶν ἀποτυχιῶν. Παρὰ τοῖς καλλιτέχναις μάλιστα, οἱ τὴν φιλαυτίαν ὑπερεθίζοντες ἔπαινοι, κλονίζουσι πολλάκις τὴν λογικὴν αὐτῶν δύναμιν τόσον, ὥστε ἀρκεῖ πολλάκις μία μόνη ἀποτυχία ὅπως καταβάλῃ αὐτοὺς ὁλοσχερῶς.

ΧΛΩΡΟΦΟΡΜΙΟΝ

Ἡ ἐπισημοτέρα τῶν κατακτήσεων τῆς νεωτέρας χειρουργικῆς εἶναι ἀναντιῤῥήτως ἡ ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ ἀνακάλυψις τοῦ ἀρίστου τῶν ἀναισθητικῶν, μεθ' ἧς ἄρχονται καὶ αἱ μεγάλαι πρόοδοι τῆς χειρουργικῆς.

Πᾶσα σχεδὸν ἐγχείρησις, οἱασδήποτε φύσεως καὶ ἂν ᾖ, προκαλεῖ τῷ πάσχοντι πόνον εἰς τὰ τῆς αἰσθήσεως νεῦρα, φόβον δὲ καὶ ἀνίαν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα εἰς διάφορον βαθμὸν, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῆς ἐγχειρήσεως καὶ τῆς γενναιοψυχίας τοῦ ἀῤῥώστου. Ὁ βαθμὸς δὲ οὗτος ἐπιτείνεται ἐνίοτε ἐπὶ το-

σούτῳ, ὥστε ἐξαντλεῖ τὸ νευρικὸν σύστημα μεγάλως, ἐκ δὲ τῆς ἐξαντλήσεως ταύτης ἐπανέρχεται ὁ χειριζόμενος βραδέως, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ οὐδόλως. Ἡ εὕρεσις λοιπὸν μέσου, δυναμένου νὰ καταστήσῃ τὰς ἐγχειρήσεις ἀνωδύνους, ἤθελεν εἶσθαι μέγα εὐεργέτημα διὰ τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα. Ἡ ἀνάγκη αὕτη ἀνεγνωρίσθη παρὰ πάντων τῶν λαῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐποχάς, διὰ παντοίων δὲ μέσων προσεπάθησαν νὰ ἐκπληρώσωσι τὰς ἐνδείξεις αὐτῆς. Οὕτως οἱ Ἀσσύριοι μετεχειρίζοντο κατὰ τὴν ἐγχείρησιν τῆς περιτομῆς τὴν πίεσιν τῶν καρωτίδων ὡς μέσον ἀναισθητικόν. Οἱ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι τὸ ἐνίοτε ἐπικίνδυνον, συχνάκις δὲ ἀβέβαιον τοῦτο μέσον ἀντικατέστησαν διαφοροτρόπως· οὕτω ὁ Πλίνιος καὶ Διοσκορίδης ἀναφέρουσιν ἐπανειλημμένως, ὅτι ὁ Μεμφίτης λίθος, λειοτριβόμενος καὶ μιγνύμενος μετ' ὄξους, τίθεται ἐπὶ τῆς χειρισθησομένης χώρας καὶ ἀναισθητεῖ αὐτήν· σύμπτωσις ὄντως περιεργοτάτη, ὁ Μεμφίτης, εἶδος μαρμάρου, χρεωστεῖ τὴν ἀναισθητικὴν αὐτοῦ δύναμιν, εἰς τὴν προσθήκῃ ὀξέος τινὸς ἀνάπτυξιν ἀνθρακικοῦ ὀξέος, οὗτινος ἡ ἀναισθητικὴ δύναμις μετὰ 2000 ἐτῶν παρέλευσιν περίπου ἀνεκαλύφθη ἐκ νέου ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας καὶ ἐχρησιμοποιήθη ἐπιτυχῶς ὑπὸ τοῦ Σίμψωνος, Φολλαὶν καὶ Μαισοννεύη κατὰ τῆς ὀδύνης τῶν καρκινωδῶν ἑλκῶν ἰδίως καὶ ἀλλαχοῦ. Ἀλλ' οὐδεμία ἀναισθητικὴ οὐσία ὑπερτέρει τοῦ Μανδραγόρα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις· ὁ χυμὸς τῶν φύλλων καὶ τῶν καρπῶν αὐτοῦ εἰσήρχετο εἰς τὴν σύνθεσιν πάντων τῶν ὑπνωτικῶν ποτῶν, οὐχὶ μόνον τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς μετὰ ταῦτα. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἤνθει ἔτι ἡ σχολὴ τῆς Βολονίας, ἦν ἀρκούντως γνωστὴ ἡ σύνθεσις τοῦ ἀναισθητικοῦ τοῦ Θεοδωρίχου (Theodoric), χειρουργοῦ διακεκριμένου· εἰς ταύτην ἐλάμβανον μέρος μανδραγόρας, ὄπιον, ὑοσκύαμος, κώνειον, θρίδαξ· ἐν ἀποβράσματι τούτων ἐβυθίζοντο σπόγγοι καὶ ἡ εἰσπνοὴ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀναδιδομένων ἀτμῶν προεκάλουν ἀναισθησίαν, ἐπιτρέπουσαν ἀνωδύνως τὴν ἐκτέλεσιν ἐγχειρήσεων. Ἡ ναρκωτικὴ αὕτη σκευασία ταχέως κατέστη κοινὴ παρὰ τοῖς μὴ ἰατροῖς, καὶ συχνάκις μετεχειρίζοντο αὐτὴν οἱ μέλλοντες ἐξετασθῆναι ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως, ὅπως ὑποστῶσιν ὡς οἷόν τε ἀνωδύνως τὰς περιμενομένας βασάνους.

Οἱ Σίναι, ὡσαύτως ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς, μετεχειρίζοντο ὡς ἀναισθητικὸν φυτόν τι Ma-yo ἢ Χασὶς (Haschich). Εἰς ἐποχὴν νεωτέραν, κατὰ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος καὶ ἐφεξῆς, μετεχειρίσθησαν πλῆθος μέσων πρὸς παραγωγὴν ἀναισθησίας, οἷον τὸ ὄπιον καὶ τὴν εὐθαλείαν, τὴν σύσφιγξιν τοῦ χειρισθησομένου μέλους, τὸν ζωϊκὸν μαγνητισμόν, τὴν μέθην, τὰ ναυτιώδη, τὰς ἀφαιμάξεις, τὴν ἀπόσπασιν τῆς προσοχῆς τοῦ χειριζομένου διὰ διαφόρων διηγήσεων, τέλος τὴν ταχύτητα περὶ τὸ χειρίζειν, ἣν δυστυχῶς οὔτε πάντες οἱ χειρουργοὶ κέκτηνται, οὔτε εἶναι δυνατὴ πολλάκις διὰ τὴν φύσιν τῆς ἐγχειρήσεως.

Εὐτυχῶς, εὐτυχέστατα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὁ τῆς Βοστώνης χημικὸς Γιάξων (Jackson) περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ παρόντος αἰῶνος ἀνεκάλυψεν, ὅτι ἡ εἰσπνοὴ τῶν ἀτμῶν τοῦ θειϊκοῦ αἰθέρος ἀίρει καὶ αἴσθησιν καὶ συνείδησιν· οὕτω δὲ ἐπῆλθεν ἡ λύσις τοῦ Γορδίου δεσμοῦ, ἡ ἀπὸ πολλῶν αἰώνων ἐπιδιωκομένη. Ἐν ἔτει 1846 ὁ διδάκτωρ Βαρρὲν (Warren) ἐδημοσίευσε τὸν τρόπον τῆς χρήσεως τοῦ αἰθέρος ὡς ἀναισθητικοῦ κατὰ τὰς ἐγχειρήσεις, ἡ δὲ χαρμόσυνος αὕτη διδαχὴ μετεδόθη ἀσραπηδὸν καθ' ἅπασαν σχεδὸν τὴν γῆν. *Ἡ ἰσχὺς τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας κατεπόνησε τὸν πόνον.*

Ὅλως φυσικὸν ἦν νὰ δοκιμασθῶσι καὶ ἄλλα εἴδη αἰθέρος, καὶ οὕτω μετ' οὐ πολὺ ἐπειράθησαν καὶ τοῦ χλωροφορμίου. Πρῶτος ὁ ἐν Ἐδιμβούργῃ χειρουργὸς Σίμψων μετεχειρίσθη αὐτὸ κατὰ νοέμβριον τοῦ 1847, καὶ εἶτα, μεγάλην τούτου πεῖραν λαβών, διεσάλπισεν ἐν ἔτει 1849 τὰ πλεονεκτήματα τοῦ χλωροφορμίου, ὅπερ ἔκποτε ἀντικατέστησε σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὸν αἰθέρα. Τοῦ ἡρωϊκωτάτου τούτου ἀναισθητικοῦ γράμματά τινα, χεόμενα ἐπὶ πολυπτύχου σπληνίου ἢ βάμβακος καὶ εἰσπνεόμενα μετὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἐπιφέρουσιν, ἐν ἀρχῇ μὲν διέγερσίν τινα, ὡς ἐπὶ μετρίας μέθης, μετ' οὐ πολὺ δὲ κατάπτωσιν μετὰ παντελοῦς ἀπωλείας τῆς τε αἰσθήσεως καὶ συνειδήσεως· ἡ ἐπί τινα πρῶτα λεπτὰ εἰσπνοὴ τῶν ἀτμῶν τοῦ χλωροφορμίου ἀρκεῖ συνήθως ὅπως ἐπιφέρῃ τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα. Ἐν τῇ τελείᾳ δὲ ταύτῃ νάρκῃ δύναται ὁ χειρουργὸς νὰ ἐκτελέσῃ πᾶσαν ἐγχείρησιν ἀνενοχλήτως μὲν δι' ἑαυτόν, ἄνευ δὲ ὀδύνης τινὸς καὶ ἄνευ συνειδήσεως τοῦ ἀρρώστου. Πλειστάκις συμβαίνει ἡμῖν, μετὰ τὴν ἐγχείρησιν καὶ τὴν ἐπίδεσιν τοῦ τραύματος, οἱ πάσχοντες συνερχόμενοι νὰ ἐρωτῶσιν ἡμᾶς πότε γενήσεται ἡ ἐγχείρησις; Μέγα ὄντως εὐεργέτημα διὰ τοὺς χειριζομένους!

Ἀλλ' ὡς οὐδὲν ἀγαθὸν ἀμιγὲς κακοῦ, οὕτω καὶ ὁ εὐεργέτης οὗτος τῆς ἀνθρωπότητος ἀποβαίνει ἐνίοτε ἀνθρωποκτόνος, εἴτε διὰ τῆς κατὰ τὸ στάδιον τῆς διεγέρσεως ἐπερχομένης μυϊκῆς συσπάσεως, ἀποφραττούσης ἐνίοτε τὰς ἀναπνευστικὰς ὁδούς, εἴτε, ὅπερ χεῖρον, διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς παραλύσεως τῶν αἰσθητικῶν καὶ κινητικῶν νεύρων μέχρι τῶν μυῶν τῆς καρδίας καὶ τῆς ἀναπνοῆς. Ἐκ τῶν μυριάδων ἀσθενῶν τῶν κατ' ἔτος χλωροφορμιζομένων εὐάριθμοί τινες γίνονται θῦμα τῆς ἐνεργείας τοῦ χλωροφορμίου, διαρκούσης ἔτι τῆς ἐγχειρήσεως ἢ καὶ πρὸ ταύτης· διὸ κατὰ πᾶσαν χλωροφόρμισιν δέον ὁ τὴν χρῆσιν τοῦ φαρμάκου ἐπιτετραμμένος καὶ ὁ χειρουργὸς αὐτὸς νὰ προσέχωσι πάντοτε τὸν νοῦν εἰς τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὸν σφυγμόν. Ἱκανὰς χιλιάδας ἀσθενῶν ὑπεβάλομεν ἄχρι τοῦδε εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ χλωροφορμίου, ἀλλ' εὐτυχῶς οὐδέποτε ἠτυχήσαμεν νὰ γίνωμεν μάρτυρες τοιούτου λυπηροῦ συμβάντος. Ὅπως ὅμως οὐδεὶς ἀναχαιτίζεται τοῦ ταξειδεύειν διὰ πλοίων καὶ ἁμαξῶν, διότι ἐνίοτε καὶ δι' αὐτῶν συμβαίνουσι δυστυχήματα, οὕτω καὶ οὐδεὶς θέλει παύσει χρώμενος τῷ χλωροφορμίῳ, ἐνόσῳ δὲν ἀνακαλυφθῇ ἕτερον ἀναισθητικόν, πεπροικισμένον μὲν ταῖς τοῦ χλωροφορμίου ἀρεταῖς, οὐχὶ δὲ καὶ ταῖς κακίαις αὐτοῦ.

Καὶ πολλῶν μὲν οὐσιῶν ἐπειράθησαν πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ χλωροφορμίου, πᾶσαι ὅμως αὗται συμμετέχουσι μὲν τῶν ἐλαττωμάτων, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν πλεονεκτημάτων αὐτοῦ. Πρό τινων ἐτῶν τὸ πρωτοξείδιον τοῦ ἀζώτου, ὅπερ εἰσπνεόμενον αἴρει τὴν αἴσθησιν ἐπί τινα δευτερόλεπτα, ἐθεωρεῖτο διὰ τοὺς ὀδοντιατροὺς ὡς εἰδικὸν ἀναισθητικὸν κατὰ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν ὀδόντων καὶ ὅλως ἀκίνδυνον, ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἑπομένως κατέστη γενικὴ σχεδὸν καὶ ἰδίᾳ ἐν Ἀμερικῇ· ἀλλ' ἐν ἔτει 1872 συνέβη καὶ δι' αὐτοῦ εἷς θάνατος, τὸ ἐπιὸν δὲ ἔτος ἕτερος καὶ οὕτως ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἐγκατελείφθη σχεδὸν σήμερον. Δύο ἔτη μετὰ τοῦτο ὁ Ὀρὲ ἐν Βορδώ, καὶ ὁ Δενέφφε (Deneffe) καὶ βὰν Βέττερ (van Wetter) ἐν Γάνδῃ (Gand) προεκάλεσαν γενικὴν ἀναισθησίαν δι' ἐγχύσεως διαλύσεως χλωριάλης εἰς τὰς φλέβας καὶ ἐνήργησαν ἐγχειρήσεις πάντῃ ἀνωδύνως· δυστυχῶς ὅμως καὶ ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ φαρμάκου τούτου ἐπῆλθον μετ' οὐ πολὺ δύο θάνατοι, ὥστε καὶ τὸ ἀναισθητικὸν τοῦτο ἐξέπνευσεν ἅμα τῇ γεννήσει αὐτοῦ. Τὴν αὐτὴν τύχην ἔλαβε καὶ ὁ ὅλως ἀσταθὴς εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ ὑπνωτισμός, ὅστις προκαλεῖται ἐνίοτε διὰ τῆς ἐπί τινα ἑξηκοστὰ ἀσκαρδαμυκτεῖ ἐκ τοῦ σύνεγγυς προσβλέψεως ἐπὶ στίλβοντός τινος ἀντικειμένου, ἐπιφέρων ἐν ἀρχῇ στραβισμὸν ἐσωτερικόν, εἶτα καταληπτικὴν ἠρεμίαν, ὕπνον καὶ ἀναισθησίαν.

Ὥστε ἐξ ὅλων τῶν ἀναισθητικῶν τὸ χλωροφόρμιον μένει, μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον, εἰς καθολικὴν σχεδὸν χρῆσιν, αἴρει πάντα φόβον, πάντα τρόμον, πᾶσαν ὀδύνην τῷ χειριζομένῳ· διαρκοῦντος τοῦ χλωροφορμισμοῦ δύναται καὶ ὁ πρωτόπειρος ἔτι χειρουργὸς νὰ χειρίζῃ χωρὶς νὰ συγχίζηται τὸ παράπαν ὑπὸ τῶν κραυγῶν καὶ τῶν ἀτάκτων κινήσεων τοῦ χειριζομένου· καὶ τὰς λεπτοφυεστέρας καὶ τὰς κινδυνωδεστέρας καὶ τὰς δυσχερεστέρας τῶν ἐγχειρήσεων δύναται ὁ χειρουργὸς νὰ ἐκτελῇ ἐν πλήρει ἀσυνειδησίᾳ τοῦ χειριζομένου· διανοίγομεν τὴν κοιλίαν, ἐξαιροῦμεν πελωρίους ὄγκους τῆς ὠοθήκης ἢ καὶ τὴν μήτραν αὐτὴν ἐνίοτε, καὶ ὅμως ἡ τάλαινα γυνή, ἡ τὴν φρικώδη ταύτην ἐγχείρησιν ὑφισταμένη, οὐδεμίαν κραυγὴν ὀδύνης ἐκβάλλει· ὁ χειρουργὸς μὲ τὴν σμίλην καὶ τὴν σφύραν ἀνὰ χεῖρας, ὡς λιθοξόος, λαξεύει, διατρυπᾷ, καὶ ἀποσμιλεύει ὀστᾶ τοῦ ζῶντος ἀνθρώπου, καὶ ὅμως οὗτος τὸν Βαρούχιον ὑπνώττων ὕπνον οὐδὲν γινώσκει τῶν γιγνομένων[1].

ΔΕΙΠΝΟΝ ΠΑΡΑ ΤΩι ΒΙΚΤΩΡΙ ΟΥΓΩ

[Μετάφρασις τῆς Κ^ης Ε. Σ. Σ.]

Ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ καθ' ἣν ἡ ὁμίχλη κατέχει τὰς ἀγυιὰς καὶ τὰς ψυχάς, μεγίστην αἰσθάνομαι παρηγορίαν λαμβάνων πρόσκλησιν ὅπως δειπνήσω παρὰ τῷ Βίκτωρι Οὐγώ. Καὶ ἀληθῶς μὲν τὸ εὐτύχημα τοῦτο μοὶ συμβαίνει συχνότατα πρὸ πέντε ἢ ἓξ ἐτῶν, ἀλλ' ὑπάρχουσιν αἰσθήματα οὐδέποτε ἀμβλυνόμενα, ὑπάρχουσι διανοητικαὶ ἀπολαύσεις, αἵτινες οὐδέποτε προξενοῦσι κόρον.

Χθὲς λοιπὸν, ἐνῷ ἡ εὐτελής μου ἅμαξα ἐπροχώρει ἀθορύβως ἐπὶ τῆς χιόνος κατὰ τὴν λεωφόρον τοῦ Ἐϋλὼ, ᾐσθανόμην ἐξατμιζομένας ἔξω τοῦ ἐγκεφάλου μου πάσας τὰς ματαίας φροντίδας τοῦ παρισινοῦ βίου. Τὸ φέρον με ὄχημα μετεσχηματίζετο εἰς μαγικὸν ἅρμα, ἐγὼ δὲ ἤμην εὐτυχὴς καὶ συγκεκινημένος ὡς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν τὸ πρῶτον ἔκρουσα μετὰ παλλούσης καρδίας τὴν θύραν τῆς ἐν τῇ ὁδῷ Pigale κατοικίας τοῦ διδασκάλου.

Τὴν σήμερον κατοικεῖ ἐν Πασσὺ μικρόν τι μέγαρον ἔχον κῆπον, ἐν ᾧ ῥάξ μηνυρίζει ὑπὸ παμμεγέθη δένδρα. Τοὺς τοίχους τῆς οἰθούσης του καλύπτει, ὡς καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ αὐτοῦ κατοικίᾳ, ὕφασμα κλαδωτὸν ἐρυθρὸν καὶ κίτρινον, τὸ δὲ πάτωμα τάπης τοῦ Ἰσπαχάν. Προτομὴ κοσμεῖ αὐτὴν, ἐπὶ δὲ τῆς ἑστίας ὑπάρχει ἱσπανικὸν ἐπικάλυμμα βωμοῦ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, ἐρυθρὸν καὶ χρυσοκέντητον. Τὸ σπουδαστήριον τοῦ Βίκτωρος Οὐγώ, ἐν τῷ πρώτῳ πατώματι κείμενον, εἶνε ἁπλούστατον οὐδὲν περιέχον τὸ ἀξιοσημείωτον εἰμὴ μόνον θαυμασίαν κλίνην τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ἔχουσαν κίονας ἑλικοειδεῖς, πρὸς δὲ καὶ γραφεῖον ὑψηλότατον, καθότι ὁ Οὐγὼ ἐργάζεται πάντοτε ὄρθιος.

*
* *

Ἀλλ' ἰδοὺ καταβαίνει. Οὐδόλως μετεβλήθη ἀφ' ὅτου τὸν γνωρίζω. Ὁ χρόνος ὁ ἐπιβαρύνων τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, μόλις διὰ τῶν πτερῶν του ἔψαυσε τὸ εὐρὺ αὐτοῦ μέτωπον. Ἔχει ὡς καὶ ἄλλοτε τοὺς ὤμους εὐρεῖς, τὸ βάδισμα ἀνδρικὸν, τὴν κόμην κεκομμένην καὶ δασεῖαν καίτοι

1. Ἐσταχ. ἐκ τοῦ Λόγου «Περὶ τῶν προόδων τῆς χειρουργίας κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας», τοῦ ἐκφωνηθέντος ὑπὸ τοῦ πρυτάνεως τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Θ. Ἀρεταίου τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1879, ἡμέρᾳ τῆς ἐπισήμου ἐγκαθιδρύσεως αὐτοῦ.

ἐν τῇ ἐξορίᾳ λευκανθεῖσαν, τὸ βλέμμα ζωηρὸν καὶ βαθύ, τὸ δὲ νεανικὸν καὶ καλοκἀγαθον αὐτοῦ μειδίαμα ἀποκαλύπτει τριάκοντα δύο ὀδόντας.

Πρὸς ἕκαστον ἀπαντεῖνει λέξιν τινὰ φιλόφρονα, ἐνήμερος δὲ ὢν εἰς τὰς τελευταίας συγγραφάς, τὰ ἔργα καὶ δὴ καὶ τὰς ἐλπίδας τῶν περὶ αὐτὸν, ὁμιλεῖ αὐτοῖς περὶ τούτων, οὐδέποτε δὲ περὶ ἑαυτοῦ. Πολλάκις τὸν ἤκουσα ὑπὸ τοῦ ἀπεράντου μνημονικοῦ αὐτοῦ βοηθούμενον, ν' ἀπευθύνῃ συγχαρητήριους λόγους πρὸς ταπεινόν τινα ποιητὴν ἐπὶ τῷ τελευταίῳ ποιηματίῳ του, εἰ καὶ τὸ ποιηματίον τοῦτο ἐδημοσίευσεν ἴσως μόνον περιοδικόν τι σύγγραμμα εἰς τριακόσια μόλις τυπούμενον ἀντίτυπα.

*
* *

Ἐσήμανεν ἡ ὀγδόη. Ἀγγέλλεται ὅτι τὸ δεῖπνον εἶναι ἕτοιμον. Διερχόμεθα μικρὰν αἴθουσαν διὰ δέρματος τῆς Κορδούης κεκαλυμμένην, καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ἑστιατόριον, οὗ τοὺς τοίχους κοσμεῖ πράσινον βελοῦδον καὶ μέγιστα κάτοπτρα, τὴν δὲ ὀροφὴν ἐνετικόν τι ἀργυρόφαντον ὕφασμα.

Εἴμεθα δεκαπέντε περὶ τὴν τράπεζαν, ὁ οἰκοδεσπότης, ἡ κυρία Δ.., φίλη τοῦ ποιητοῦ ὑπὸ τὰς λευκὰς αὐτῆς τρίχας μειδιῶσα, ὁ Κος καὶ ἡ κυρία Lockroy, ὁ Vacquerie, ὁ Meurice, ὁ Louis Blanc, ὁ Monselet, ὁ Richard Leselide, ὁ δικηγόρος Lecanu, ὁ Ἀλφόνσος Δωδὲ μετὰ τῆς συζύγου του, ὁ Louis Leroy, ὁ Talmeyr, τέλος οἱ δύο ἀξιέραστοι τοῦ Οὐγὼ ἔγγονοι, ἡ Ἰωάννα καὶ ὁ Γεώργιος.

Δὲν θὰ σᾶς εἴπω τὸν κατάλογον τῶν φαγητῶν. Ὁμολογῶ ὅτι ὅταν δειπνῶ μετὰ τοῦ Βίκτωρος Οὐγὼ μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐνθυμηθῶ ἐὰν ἔφαγα πέρδικα ἢ λαγωόν.

Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἡ ὁμιλία ἄρχεται ζωηρά. Ὁ Οὐγὼ ἀγαπᾷ ν' ἀκούῃ τοὺς περὶ αὐτὸν συνδιαλεγομένους καὶ διηγουμένους καὶ συζητοῦντας, οὐδὲν δὲ μισεῖ ὅσον τὸ νὰ βλέπῃ ἑαυτὸν περιστοιχιζόμενον ὑπὸ θαυμαστῶν σιγώντων, ὡσεὶ παρέλυεν αὐτοὺς ὁ σεβασμὸς καὶ ὁ φόβος.

*
* *

Λυποῦμαι μὴ δυνηθεὶς νὰ στενογραφήσω τὰ περὶ τὴν τράπεζαν λεχθέντα, θ' ἀφηγηθῶ δὲ ἐν ὀλίγοις τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐγένετο λόγος περὶ τῆς θανατικῆς ποινῆς, περιττὸν δὲ θεωρῶ ν' ἀναμνήσω ἐνταῦθα τὴν περὶ ταύτης γνώμην τοῦ Βίκτωρος Οὐγώ.

Ὁ Vacquerie προτείνει τὴν κατάργησιν τοῦ παρασήμου τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

Ἐπὶ στιγμὴν ἀναφέρεται ὁ Αἰμίλιος Ζολὰ καὶ ἡ Νανὰ, ἕνα δὲ μόνον εὑρίσκει ὁ συγγραφεὺς οὗτος ὑπερασπιστὴν τὸν Ἀλφόνσον Δωδέ. Ὁ διδάσκαλος γελᾷ, λυπούμενος διότι ἡ κατέχουσα τὸν Ζολὰ *νοσταλγία τοῦ βορβόρου* ἀπειλεῖ νὰ ἐξαφανίσῃ ἔξοχον ἱκανότητα. Οὐδὲ λέξιν ἐκφέρει δριμεῖαν ἢ πικρὰν κατ' ἀνθρώπου τοσάκις ἐξυβρίσαντος αὐτὸν, καθότι ὁ Οὐγὼ εἶναι ἀγαθὸς ὅσον καὶ ἀφελὴς τοὺς τρόπους.

Ὁ Ζολὰ ἀφίεται κατὰ μέρος, ὁ δὲ διδάσκαλος ἀποστηθίζει στίχους τινὰς τῆς Αἰνειάδος καὶ τῶν Γεωργικῶν τοῦ Βιργιλίου.

Ὁ Louis Blanc ἐγείρει ζωηρὰν συζήτησιν ὑπερασπίζων τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ διδάσκαλον Ῥουσσώ, τοῦ ὁποίου ὁ Οὐγὼ θεωρεῖ πολὺ ἀνώτερον τὸν Βολταῖρον. Ὁ Monselet καταπαύει τὴν συζήτησιν ἐρωτῶν τὸ ὄνομα τῆς μαγείρου ὅπως ἐγχαράξῃ αὐτὸ ἐπὶ χαλκοῦ. Ὁ διδάσκαλος μὲ ἐπιτιμᾷ, διότι, προκειμένου περὶ τῆς πτώσεως τῆς Colonne Vendôme, περὶ ὀλίγου ποιοῦμαι τὴν δόξαν τῆς πρώτης Αὐτοκρατορίας.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἔρχονται φίλοι τινές, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν ὁ Pelletan, ὁ Arsène Houssaye μετὰ τοῦ υἱοῦ του, καὶ ὁ Κος καὶ ἡ κυρία Renan. Περὶ τὰς ἕνδεκα δὲ ἡ κυρία Ἐδμὸνδ Ἀδὰμ[1] εἰσέρχεται ὡς ἀνεμοστρόβιλος λαμπρότατα ἐνδεδυμένη, κάθηται παρὰ τῷ Βίκτωρι Οὐγὼ, ὁμιλεῖ ἐπὶ δέκα λεπτὰ εὐφυῶς καὶ ἐλλογίμως, αἴφνης δὲ γίνεται ἄφαντος ὡς σβεννύμενον μετέωρον.

Εἰς τὰς 11 1]2 ἀποσυρόμεθα. Ἰδοὺ ἐν ὀλίγαις ψυχραῖς λέξεσιν ὁ σκελετὸς ἑρεσπεριδος παρὰ τῷ Βίκτωρι Οὐγώ. Μόνοι οἱ πλησιάσαντες αὐτὸν γινώσκουσι πόσον ὁ μεγαλοφυὴς οὗτος ἀνὴρ, ὃν εὐήθεις τινὲς ἄνθρωποι προσπαθοῦσι νὰ παραστήσωσιν ὡς στομφώδη τινὰ ἱεροφάντην, εἶναι φίλος ἁπλοῦς καὶ πλήρης ἀφοσιώσεως, πάππος φιλόστοργος τὴν μεγίστην αἰσθανόμενος εὐδαιμονίαν, ὁσάκις ἡ Ἰωάννα καὶ ὁ Γεώργιος, οἱ τελευταῖοι ἐπιζῶντες βλαστοὶ τῆς οἰκογενείας του, κάθηνται ἐπὶ τῶν γονάτων του.

Δεκέμβριος, 1879. CARNIOLI.

ΔΥΟ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΡΟΣΣΙΝΗ

Ἀπό τινος χρόνου ἐπιτείνεται ἐν τῇ Δύσει καὶ μάλιστα ἐν Γαλλίᾳ ἡ προσπάθεια ὅπως συμπληρωθῇ ἡ ἱστορία τῶν μεγάλων τοῦ αἰῶνος ἀνδρῶν διὰ τῆς μελέτης τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτῶν βίου καὶ ὑπ' αὐτὰς τὰς ἐλαχίστας ἐπόψεις. Πλῆθος ἱστορικῶν ῥακιοσυλλεκτάδων καταγίνονται νυχθημερὸν ὅπως ἐξακριβώσωσι τίς ἦτο οὐχὶ ὡς στρατηγὸς ὁ Βοναπάρτης ἢ ὡς μουσικὸς ὁ Ῥοσσίνης, ἀλλὰ κατὰ ποίαν ὥραν ἠγείροντο οὗτοι τὸ πρωΐ, τὸ χρῶμα τῆς κοιτωνικῆς αὐτῶν ἐσθῆτος, τὸν θύσανον τοῦ νυκτικοῦ σκούφου καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν σχέσεων αὐτῶν οὐχὶ πρὸς τὰ ξένα κράτη ἢ τὸ φιλόμουσον κοινὸν, ἀλλὰ πρὸς τὸν θαλαμηπόλον, τὴν σύζυγον, τὸν μάγειρον, τὰ τέκνα καὶ τὸν κουρέα. Τὰ προϊόντα τῆς τοιαύτης ἀνασκαφῆς νομίζομεν ἐνδιαφέροντα τοὺς ἀναγνώστας τῆς «*Ἑστίας*» μόνον ὁσάκις τύχωσιν ἔχοντα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ καλλιτεχνικήν τινα ἀξίαν. Μεταξὺ τῶν τοιούτων, καὶ ἐν ἐξόχῳ μάλιστα θέσει, πρέπει ἀναντιῤῥήτως νὰ καταταχθῶσιν αἱ κατωτέρω δύο αὐτόγραφοι ἐπιστολαὶ τοῦ Ῥοσσίνη, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι, ἂν ἔλειπον ἀπ' αὐτοῦ αἱ μουσικαὶ δάφναι, ἔπρεπε καὶ πάλιν νὰ μείνῃ ἀθάνατον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὡς τοῦ εὐφυεστάτου τῶν νεωτέρων χρόνων γαστρονόμου.

Ἡ πρώτη τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἔχει ὡς κατωτέρω:

«Μετὰ τὴν ἡδονὴν, ἣν μοι προξενεῖ ἡ ἀποχὴ ἀπὸ πάσης ἐργασίας, δὲν γνωρίζω ἄλλην μεγαλειτέραν ἐκείνης ἣν αἰσθάνομαι ὅταν τρώγω μετ' ὀρέξεως. Ἡ ὄρεξις εἶναι διὰ τὸν στόμαχον ὅ,τι ὁ ἔρως διὰ τὴν καρδίαν. Ὁ στόμαχος εἶναι ὁ ἀρχιμουσικὸς ὅστις διευθύνει καὶ ἐμψυχόνει τῶν ἡμετέρων παθῶν τὴν ὀρχήστραν. Κενὸς στόμαχος κλαυθμηρίζει ὡς μελαγχολικὸς πλαγίαυλος, ἐνῷ πλήρης ὢν ἀντηχεῖ ὡς ὁλόκληρος ὀρχήστρα μετὰ τῶν χαρμοσύνων αὐτῆς τριγώνων καὶ κυμβάλων. Ὁ ἔρως τότε μεταβάλλεται εἰς πρώτην ὀξύφωνον ψάλλουσαν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἡμῶν μονῳδίας, αἵτινες κηλοῦσι τὴν ἀκοὴν καὶ ἁρπάζουσι τὴν καρδίαν. Ὁ ἔρως, τὸ φαγητὸν καὶ ἡ χώνευσις εἶναι αἱ τρεῖς πράξεις τοῦ κωμικοῦ μελοδράματος ὅπερ καλοῦμεν ζωὴν, διασκεδαζομένην ὡς ὄναρ ἢ ἀφρὸς καμπανίτου οἴνου. Ὁ μὴ ῥοφῶν τὸν ἀφρὸν τοῦτον ἐγκαίρως, ἀλλ' ἀφίνων αὐτὸν νὰ χυθῇ, φαίνεταί μοι ἄξιος φρενοκομείου».

Ἡ δὲ δευτέρα ἐπιστολὴ, γραφεῖσα τὴν ἐπιοῦσαν τῆς μοναδικῆς ἐπιτυχίας τοῦ «Κουρέως τῆς Σεβίλλης», εἶναι ἡ κατωτέρω:

«Πολὺ μείζονα ἢ εἰς τὸ μελόδραμά μου σπουδαιότητα ἀποδίδω ἐγὼ, πιστεύω δὲ καὶ ὑμεῖς, εἰς τὴν ἐφεύρεσιν νέας τινὸς ἐξαισίας *σαλάτας*. Ἡ συνταγὴ τῆς νέας μου ἀνακαλύψεως εἶναι ἡ ἑξῆς:

«Λάβε ἀρκοῦσαν ποσότητα ἀγουρολάδου, σινάπεως ἀγγλικοῦ, καλοῦ ὄξους, ζωμὸν λεμονίου, πέπερι καὶ ἅλας· ἀφοῦ δὲ ἀναμίξῃς καὶ ἐφ' ἱκανὴν ὥραν ἀνακινήσῃς ταῦτα πάντα, πρόσθεσον εἰς τὸ μίγμα ὕδνα (truffes) λιανοκοπέντα. Ὁ ἔχων σῶας τὰς γευστικὰς δυνάμεις καταλαμβάνεται τρώγων τὸ ἄρτυμα τοῦτο ὑπὸ ἐκστάσεως οὐρανίας. Ὑπὸ τὸ κράτος τοιαύτης μακαριότητος μ' ἐτίμησε προχθὲς ὁ καρδινάλιος ἀντιπρόσωπος τοῦ Πάπα διὰ τῆς ἀποστολικῆς αὐτοῦ εὐλογίας. Τὸ ὕδνον εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν βολβῶν, πρὸς μόνην τὴν μουσικὴν τοῦ Μοζάρτου δυνάμενος νὰ συγκριθῇ, καὶ τοῦτο πρὸ πάντων ἔχων κοινὸν μετ' αὐτῆς, ὅτι ὅσον περισσότερον τρώγομεν ὕδνα ἢ ὅσον συχνότερον ἀκούομεν τὸν *Δὸν Ζουὰν* κατὰ τοσοῦτον ἡ ὄρεξις ἡμῶν αὐξάνει».

Ε. Ρ.

1. Ἡ κυρία Ἐδμὸνδ Ἀδὰμ, γνωστὴ εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ὑπὸ τὸ οἰκογενειακὸν αὐτῆς ὄνομα Λαμπὲρτ, ἤρξατο πρὸ μικροῦ ἐκδίδουσα τὴν Nouvelle Revue, περιοδικὸν ἀξιοζήλευτον καταλαβὸν θέσιν ἐν τῷ γαλλικῷ τόπῳ. Σ. Μ.

ΕΟΡΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΝ ΓΕΝΕΥΗ

Τὴν 11ην Δεκεμβρίου οἱ Γενευοὶ ἐπανηγύρισαν τὴν ἐπέτειον ἡμέραν μεγάλης νίκης, ἣν ὑπὸ τὸ ὄνομα Journée de l' Escalade ἑορτάζουσι μετὰ μεγάλης ζωηρότητος κατ' ἔτος. Πρὸ πολλῶν ἤδη ἡμερῶν ἔκτακτος κίνησις παρετηρεῖτο εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ποικίλαι προετοιμασίαι ἐγίνοντο διὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν, καθ' ἣν ἔθος ὑπάρχει νὰ δίδωνται χοροὶ, γεύματα, διασκεδάσεις, καθόσον μάλιστα εἶνε καὶ ἡ μόνη ἡμέρα τοῦ ἔτους, καθ' ἣν ἐπιτρέπεται νὰ περιφέρωνται εἰς τὰς ὁδοὺς προσωπιδοφόροι. Τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα ἐκοσμοῦντο διὰ ποικίλων ἐνδυμασιῶν, εἰς δὲ τὰ ζαχαροπλαστεῖα ἔβλεπέ τις περίεργα πλακούντια ἔχοντα σχῆμα λέβητος. Ἡ ποικίλη αὕτη ἔκθεσις καὶ ἡ ἔκτακτος ἐπίσης κίνησις εἰς τὴν φιλήσυχον αὐτὴν πόλιν, ἐν ᾗ τὰ πάντα βαίνουσι μεμετρημένως καὶ κατὰ τὸν μονότονον ῥυθμὸν τῶν ὡρολογίων, εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁποίων οἱ Γενευοὶ ἔχουσιν, ὡς γνωστὸν, ἔξοχον ὁμολογουμένως ἐπιδεξιότητα, δὲν δύνανται εἰμὴ νὰ κινήσωσι τὴν περιέργειαν παντὸς ξένου ἐπιθυμοῦντος νὰ μάθῃ πρὸς τί τὸ ἔκτακτον τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἕκαστον ἔθνος περιέχει ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ ἡρωϊκήν τινα σελίδα, ἣν μετ' εὐλαβείας οἱ πατέρες διδάσκουσιν εἰς τὰ τέκνα των, πολλάκις δὲ καὶ ἔθνη κατέχοντα δευτερεύουσαν γεωγραφικὴν θέσιν, δύνανται οὐχ ἧττον νὰ παρουσιάσωσι πολλὰ προπατορικὰ ἀνδραγαθήματα, ἅτινα ἐκπλήσσοντα τὴν διάνοιαν καὶ τὴν φαντασίαν ἐνθαῤῥύνουσιν εἰς τὴν ἀνδρείαν τὴν νεωτέραν γενεάν. Εἶνε ὅθεν ἐπόμενον μετὰ περιεργείας νὰ ἐρωτήσῃ τις ποῖον τὸ ἀνδραγάθημα αὐτὸ τῶν μεγαθύμων προπατόρων τῶν Γενευῶν, ὅπερ ἐξαιρετικῶς μετὰ τοσαύτης πομπῆς κατ' ἔτος ἑορτάζεται. Ἰδοὺ δὲ τί λέγει ἡ ἱστορία: Κατὰ τὸ ἔτος 1602 Σαβογιάρδοι ἠθέλησαν νὰ εἰσέλθωσιν ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ βαθέος σκότους εἰς τὴν πόλιν, ὅπως ἁλώσωσι τὴν Γενεύην, ἥτις κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν περιεκυκλοῦτο ὑπὸ μικροῦ τείχους, ἔχοντος μίαν μόνην πύλην, ἣν πάντοτε δύο φύλακες ἐφρούρουν. Οἱ ἐχθροὶ, ἢ μᾶλλον ὁ ἐχθρὸς, καθότι ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων κλίνω νὰ πιστεύσω, ὅτι εἷς μόνος τοιοῦτος ἐπαρουσιάσθη, ἐπλησίασε, καὶ ἡτοιμάζετο εἰς ἀναῤῥίχησιν τοῦ τείχους, ὅτε ὁ Θεὸς παρ' ἐλπίδα ἔσωσε τὴν πόλιν ἐκ τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ κινδύνου διὰ τοῦ ἑξῆς τρόπου· Πλησίον τῆς πόλεως ἐπί τινος προχώματος κατῴκει γυνή τις, διότι καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτὴν, καθὼς πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἀκόμη καὶ εἰς τὰ ἀνδραγαθήματα, ὑποκρύπτεται σκιά τις τοῦ ὡραίου φύλου. Ἡ γυνὴ αὕτη, ἔχουσα ἀνδρικὸν

ὕφος καὶ ῥωμαλέον σῶμα, ἦτο πλύντρια, γνωστὴ κατὰ τὴν συνοικίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα **Mère Royaume**, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡρωΐς, ἠσχολεῖτο, ὡς καλὴ οἰκοκυρά, εἰς τὴν κατασκευὴν ζωμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐντὸς λέβητος προητοίμαζεν εἰς ἱκανὴν ποσότητα, ὅπως χρησιμεύσῃ εἰς τὸ γεῦμα πολλῶν ἐργατριῶν ἐργαζομένων εἰς τοὺς πλυνούς της. Ἀκούσασα ὅθεν κρότον, ὅλως ἔκτακτον εἰς τοιαύτην ὥραν, ὑπώπτευσεν ὅτι ἦσαν ἐχθροί, καὶ εὐθὺς τῇ ἐπέρχεται ἡ ἰδέα νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα της καὶ νὰ ἀπαθανατίσῃ τὸ ὄνομά της, θυσιάζουσα τὸν ζωμόν. Λαβοῦσα ὅθεν διὰ τῶν κρατερῶν χειρῶν της τὸν λέβητα, ἔρριψεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν πολυαρίθμων ἐχθρῶν, ἀφήσασα ἅμα κραυγήν, ἥτις ἐξέγειρε τοὺς δύο φρουρούς. Οὗτοι πηδήσαντες εὐθὺς ἐπὶ τοῦ προχώματος ἔρριψαν ἐπανειλημμένως ὅπλα κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πλείστους ἐθανάτωσαν, πολλοὺς ἐπλήγωσαν καὶ τοὺς λοιποὺς ἔτρεψαν εἰς φυγήν. Ἔκτοτε οἱ Σαβογιάρδοι, κατησχυμένοι, καὶ ἐκτιμῶντες τὴν ἀνδρείαν τοιούτων ἐχθρῶν, οὐδεμίαν ἄλλην ἔφοδον ἐτόλμησαν νὰ κάμωσι, καὶ οὕτως ἡ Γενεύη ἔμεινεν ἀνενόχλητος, χάρις εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῆς **Mère Royaume** καὶ τὸν ἡρωϊσμὸν τῶν δύο φρουρῶν. Ὁ λέβης, εὑρεθεὶς τὴν ἐπιοῦσαν ἀνέπαφος ἐκτὸς τῆς πύλης, διατηρεῖται μέχρι σήμερον καὶ δεικνύεται ὡς ἀντικείμενον μεγίστης ἱστορικῆς ἀξίας εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Γενεύης.

Εἰς ἀνάμνησιν ὅθεν τῆς λαμπρᾶς αὐτῆς νίκης ὑπάρχουσιν ἄπειρα δημοτικὰ ᾄσματα ἐκθειάζοντα τὴν ἀνδρείαν τῶν προγόνων τῶν Γενευῶν καὶ προτρέποντα τοὺς νέους νὰ τοὺς ὁμοιάσωσι. Πρὸς τιμὴν δὲ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου γεγονότος τρώγουσιν ὅλοι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν πλακούντια ἔχοντα σχῆμα λέβητος, κατεσκευασμένα ἐκ σοκολάτας ἢ διπύρων.

Μετὰ τὴν ἀφήγησιν ταύτην, βλέπω πολλὰς ἐκ τῶν ἀναγνωστριῶν ἐκφραζούσας μετ' εἰρωνείας τὰς ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου σκέψεις των· διατί λοιπὸν νὰ ἀποσιωπήσω καὶ ἐγὼ τὴν ἰδικήν μου; Βεβαίως, ὅστις βλέπει τὴν ἀθλιότητα τῶν πενιχρῶν Σαβογιάρδων, οἵτινες, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπαῖται, περιφέρονται λεύγας μακρὰν, ὅπως διά τινος ᾀσματίου κινήσωσι τὸν οἶκτον καὶ λάβωσιν ἕνα ὀβολὸν, ἀπορεῖ πῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Γενεύης παρουσιάζονται ὡς οἱ ἐπικινδυνωδέστεροι τῶν ἐχθρῶν. Μένει δέ τις ἔκπληκτος, ὅταν μάθῃ ὅτι εἷς μόνος λέβης καὶ δύο βολαὶ ἤρκεσαν ὅπως τρέψωσιν αὐτοὺς εἰς φυγὴν διαπαντός. Μήπως λοιπὸν τὸ στῖφος αὐτὸ τῶν ἐχθρῶν ἦσαν ἁπλῶς πτωχοὶ Σαβογιάρδοι, ἐρχόμενοι δι' ἐπαιτείαν εἰς Γενεύην, καὶ εὑρόντες τὴν πύλην κεκλεισμένην ἠθέλησαν νὰ ἐμβῶσι παρὰ τὰ κεκανονισμένα, ἰδόντες ὅμως ὅτι οἱ δύο πρῶτοι σύντροφοί των ἔπεσαν θύματα τῆς ἀνδρείας τῆς **Mère Royaume**, οἱ λοιποὶ προετίμησαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ ἴδια; Αὐτὸ λοιπὸν εἶνε τὸ μέγα ἀνδραγάθημα, ἢ μᾶλλον ἡ μόνη ἡρωϊκὴ σελὶς τῆς ἱστορίας τῆς Γενεύης, ἀξία εἰδικῆς πανηγύρεως. Εὐτυχὲς ἔθνος, τὸ ὁποῖον δὲν ἐγνώρισεν φοβερωτέρους ἐχθροὺς ἀπὸ τοὺς Σαβογιάρδους, οἵτινες τρέπονται εἰς φυγὴν μὲ μόνον ἕνα κρατῆρα ζέοντος ὕδατος! Τί ἠθέλατε κάμει, ἁπλοϊκοὶ ἄνδρες, ἐὰν ὑπῆρχον εἰς τὴν ἱστορίαν σας αἱ ἡρωϊκαὶ σελίδες τῆς παλαιᾶς καὶ νέας τῆς Ἑλλάδος ἱστορίας; Τί ἠθέλατε λέγει ἐὰν κατήγεσθε ἐκ τῆς γενεᾶς ἐκείνης τῶν ἡρώων καὶ τῶν ἡρωΐδων, τῶν ὁποίων ὁ μαρτυρικὸς βίος ἑκάστου περιέχει ὁλόκληρον ἱστορίαν ἔθνους; Ποῖαι δὲ ἤθελον εἶσθαι αἱ ἀξιώσεις σας, ἐὰν ἀντὶ ζωμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐθυσιάσατε, ἐδίδατε τὴν περιουσίαν σας ὅλην, τὰ τέκνα σας, τὴν ζωήν σας;

Εὐδαίμονες ἐν τῇ ἁπλότητι ὑμῶν, καὶ μὴ γνωρίζοντες τί ἐστὶ ἀληθὴς πόλεμος, φοβερὸς καὶ βάρβαρος ἐχθρὸς, θυσίαι καὶ στερήσεις ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἐξακολουθεῖτε νὰ ἑορτάζητε κατ' ἔτος τὴν λαμπρὰν αὐτὴν νίκην κατὰ τῶν Σαβογιάρδων καὶ ἐξακολουθεῖτε νὰ πανηγυρίζητε τὴν ἀπελευθέρωσίν σας, τρώγοντες εἰς ἀνάμνησιν πλακούντια ἐκ σοκολάτας, καὶ ᾄδοντες τὰς ἐνδόξους πράξεις τῶν προγόνων σας!

Ἐν Γενεύῃ, Δεκέμβριος τοῦ 1879 Κ^α Ε. Μ. Α.

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΙΔ'

ΤΗ ΚΥΡΙΑ Χ***, ΕΙΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥΣ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 20 Ἰανουαρίου 1880.

Σοῦ ὑπεσχέθην διὰ τῆς τελευταίας μου ἐπιστολῆς περιγραφὴν τοῦ πρώτου μικροῦ βασιλικοῦ χοροῦ, ὅστις ἐδόθη ἐφέτος, καὶ σπεύδω νὰ ἐκπληρώσω τὴν ὑπόσχεσίν μου, πρὶν ἢ ἔλθῃ τοῦ ταχυδρομείου ἡ ἡμέρα, ὠφελουμένη ἀπὸ θερμήν, ἀλλὰ παροδικὴν βεβαίως, ἡλίου ἀκτῖνα, ἥτις εἰσδύει τὴν στιγμὴν αὐτὴν διὰ τοῦ παραθύρου μου, καὶ ζωογονεῖ κάπως τοὺς παγωμένους μου δακτύλους. Τί χειμών, ἀδελφή μου, εἶνε ὁ ἐφετινός! Ὑπεδέχθημεν πρὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μηνὸς τὴν πρώτην χιόνα μετ' εὐθύμου σχεδὸν ἐκπλήξεως, καὶ τὴν συνελέξαμεν ἰδίαις χερσὶν ἀπὸ τῆς φλιᾶς τῶν παραθύρων μας, καὶ ἐσφαιροβολήθημεν δι' αὐτῆς, καὶ τὴν κατεπατήσαμεν χαίρουσαι, πρὶν ἢ ἔτι ἀναλυθῇ εἰς ῥύπον καὶ πηλόν, ἐλπίζουσαι ὅτι, ὡς συνήθως, οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ὡραία τις χειμερινὴ σκηνογραφία, παρασκευασθεῖσα εἰς στιγμιαίαν ἡμῶν διασκέδασιν ὑπὸ τοῦ ἀθηναϊκοῦ χειμῶνος, καὶ μέλλουσα νὰ διαλυθῇ τὴν ἐπαύριον ὑπὸ τὸ φαιδρὸν τοῦ ἡλίου θάλπος. Καὶ διελύθη μὲν ἀληθῶς, ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος, ἀφοῦ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὑπεδέχθημεν τὴν δευτέραν της ἔκδοσιν; Ἐξεπλάγημεν καὶ τότε, ἐννοεῖται, ἀλλ' ἡ ἔκπληξίς μας οὐδὲν

εἶχε πλέον τὸ εὔθυμον. Ὅτε δὲ μετὰ μίαν μόλις ἑβδομάδα ἐλεύκανε τὰς στέγας ἐκ τρίτου ἡ χιών, καὶ μετ' ὀλίγας πάλιν ἡμέρας ἐκ τετάρτου, καὶ ἐπάγωσαν τῶν ῥυακίων τὰ ὕδατα, καὶ εἴδομεν τὰς λεμονοπορτοκαλλέας τῶν κήπων μας φυλλορροούσας καὶ *μελαγχολικὰς*—κατὰ τὴν ὡραίαν ἔκφρασιν, ἣν μετεχειρίσθη προχθὲς ὁ βασιλεύς, ὁμιλῶν ἐν τῷ χορῷ μετά τινος τῶν προσκεκλημένων,—τότε πλέον ἡ ἔκπληξίς μας ἐκορυφώθη εἰς ἀδημονίαν, καὶ ἡ παιδικὴ ἐκείνη ἀπὸ τῶν πρώτων χιόνων χαρὰ μετετράπη εἰς ἀγανάκτησιν, ἣν ἀπὸ ἑνὸς ἤδη μηνὸς μαρτυροῦμεν δι' ἐπιφωνημάτων καὶ βηχός, διὰ πατάγου ῥινῶν καὶ *χουχουλισμάτων*, διὰ σισυρῶν καὶ χειμέθλων.

Καὶ μ' ὅλ' αὐτὰ ἐν τούτοις, καὶ μ' ὅλας τὰς ἀπαισίας προρρήσεις τῶν ἀστρονόμων μας, οἵτινες προεικάζουσι βαρύτερον ἔτι τὸν ἐπερχόμενον χειμῶνα, διασκεδάζομεν ἐφέτος, φίλη μου, πολὺ περισσότερον παρ' ὅσον διεσκεδάσαμεν πέρυσι, ὅτε δὲν εἴδομεν σχεδὸν χειμῶνα καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ μεταβληθῶμεν εἰς ἀμφίβια, ὑπὸ τὰς ἀδιακόπους βροχάς, δι' ὧν μᾶς ἐφιλοδώρει ὁ νότος. Εἶπον: *μ' ὅ.λ' αὐτά*, ἐνῷ ἔπρεπεν ἴσως ὀρθότερον νὰ εἴπω: *δι' ὅ.λ' αὐτά*. Ἀφοῦ οἱ χοροὶ καὶ αἱ συναναστροφαὶ καὶ αἱ παννυχίδες εἶνε διασκεδάσεις χειμεριναί, δὲν εἶνε φυσικὸν ν' αὐξάνωσι καὶ νὰ πληθύνωνται ὅσῳ αὐξάνει κ' ἐντείνεται ὁ χειμών; Τοῦτο συνέβη κ' ἐφέτος, ὡς σοῦ ἔγραφον τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα. Ἠνοίχθησαν τὰ διάκοσμα δώματα τῶν πλουσίων μεγάρων, καὶ ἄλλα μὲν καθ' ἡμέρας τακτάς, ἄλλα δ' ἐκτάκτως συναθροίζουσιν ἐπὶ τοῦ λείου δαπέδου των πυκνὸν καὶ φαιδρὸν τὸν ὅμιλον τῶν χορευτῶν καὶ χορευτριῶν, οἵτινες, ἐνῷ ἔξω συρίζει ὁ βορρᾶς καὶ λευκαίνονται ὑπὸ τὴν χιόνα οἱ δρόμοι, ἀποζημιοῦσι τὰς ἐκ τῆς ἀργίας τοῦ παρελθόντος αἱμωδιώσας κνήμας των, παρατείνοντες τὸ cotillon μέχρι πρωΐας. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ χοροὶ τῆς Αὐλῆς, οὗς, χάρις εἰς τὴν εὐμενῆ τῶν βασιλέων ἀγαθότητα, συνείθισεν ἤδη ν' ἀναμένῃ τακτικῶς ἀνὰ πάντα χειμῶνα ἡ καλὴ τῶν Ἀθηνῶν κοινωνία, προϋπολογίζουσα τὴν ἐξ αὐτῶν διασκέδασιν ὡς ὡρισμένον εὐθυμίας εἰσόδημα, καὶ αὐτοὶ ὑπῆρξαν ἐφέτος ἐκτάκτως ὡραῖοι καὶ ζωηροί.

Ὁ τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν δοθεὶς μικρὸς χορὸς—ἡ συναναστροφὴ ὡς καλεῖ αὐτὸν ἡ αὐλικὴ γλῶσσα — ὑπῆρξεν ἀναντιρρήτως εἷς τῶν ὡραιοτέρων χορῶν ὅσους περιέλαβόν ποτε αἱ ὑψόροφοι ἐκεῖναι καὶ ἀληθῶς λαμπραὶ αἴθουσαι, ἃς Γερμανοὶ ἀρχιτέκτονες καὶ Ἰταλοὶ ζωγράφοι κατεσκεύασαν καὶ διεκόσμησαν ἐν ἔτει 1848 ἐν μέσῳ τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων των Ἀθηνῶν, καὶ τὰς ὁποίας θαυμάζουσι δικαίως καὶ αὐτοὶ οἱ τὴν πρωτεύουσαν ἐπισκεπτόμενοι ξένοι. Εἰς τὰς αἰθούσας ταύτας δίδονται ὑπὸ τῆς νέας βασιλείας οὐ μόνον οἱ μεγάλοι ἀλλὰ καὶ οἱ μικροὶ χοροί. Εἶνε δὲ βεβαίως προτιμότερος ὁ χῶρος οὗτος διὰ πολυπληθῆ καὶ μάλιστα χορευτικὴν ὁμήγυριν τῶν μακρῶν ἐκείνων καὶ ὑποτρεμόντων πολλάκις δωμάτων τοῦ τρίτου ὀρόφου, ὅπου ἡ βασίλισσα Ἀμαλία συνεκάλει τὸν παλαιὸν καιρὸν τὴν εὐάριθμον καὶ ἀραιὰν ὁμάδα τῶν ἐκλεκτῶν, οἵτινες ἦσαν συνήθως οἱ κλητοὶ τῶν μικρῶν χορῶν τῆς πρώην Αὐλῆς. Προτιμῶ δέ, καὶ προτιμῶσι μαζύμου, εἶμαι βεβαία, τὰς αἰθούσας τῶν μεγάλων χορῶν πάντες οἱ προσκεκλημένοι, διότι πρώτη καὶ ἀπαραίτητος ἀνάγκη παντὸς χοροῦ,—εἴτε χορὸς καλεῖται, εἴτε συναναστροφή, εἴτε ὅ,τι δήποτε ἄλλο—εἶνε αἴθουσα εὐρεῖα, σταθερὸν ἔχουσα τὸ ἔδαφος, ὑψηλὴ καὶ εὐάερος. Εἶνε τόσον εὐχάριστον νὰ χορεύῃς ἀνέτως, χωρὶς νὰ πνίγεσαι ἐντὸς τοῦ πλήθους, μηδὲ νὰ κινδυνεύῃς νὰ πατηθῇς ἢ νὰ πατήσῃς ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, μηδὲ νὰ αἰσθάνεσαι ὅτι ἐνδίδει τὸ ἔδαφος ὑπὸ τὰς πόδας σου, μηδὲ νὰ δυσκολεύεσαι ν' ἀναπνεύσῃς ἐντὸς πνιγηρᾶς καὶ θερμῆς ἀτμοσφαίρας! Τὰ προσόντα δὲ ταῦτα συνενοῦσιν ἅπαντα ἐν ὡραιοτάτῳ συνδέσμῳ αἱ ἀνακτορικαὶ αἴθουσαι τῶν μεγάλων χορῶν. Ὅταν μάλιστα ἀναλογίζωμαι ἰδιωτικάς τινας αἰθούσας, τὰς ὁποίας ἀρέσκονται συνήθως οἱ προσκαλοῦντες νὰ πληρῶσι μέχρι καὶ τῶν προθαλάμων, φρονοῦντες ἴσως μετὰ τοῦ Κ. de Montlucar τοῦ Scribe «qu'il vaut mieux entasser ses amis dans l'antichambre. . . et quelques-uns même sur l'escalier», καὶ μεριμνῶντες, ὡς ἐκεῖνος, οὐχὶ πῶς νὰ διασκεδάσωσιν οἱ ξένοι των ἀλλὰ πῶς μᾶλλον νὰ ἐπιδείξωσι τὸ πλῆθος τῶν σχέσεών των, αἰσθάνομαι ἀληθινὴν χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν, οὕτως εἰπεῖν, ὁσάκις εὑρίσκομαι ἐν μέσῳ τῶν περιχρύσων ἐκείνων καὶ ὑψηλῶν δωμάτων, καὶ φέρομαι ἀνάρπαστος ὑπὸ τοῦ χοροῦ διὰ τῆς δροσερᾶς ἐκείνης ἀτμοσφαίρας, πρὸς τὸ γοργὸν καὶ ἐναρμόνιον μέλος τελείας ὀρχήστρας, ὑπὸ τὸ ἄπλετον ἀλλὰ ἱλαρὸν φῶς τῶν πολλαπλῶν πολυελαίων, ὧν ἡ ἄνωθεν καταπεμπομένη λάμψις μαγεύει χωρὶς νὰ κουράζῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἐννοεῖς ἑπομένως εὐκόλως πόσον διεσκέδασα τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν, ἂν καὶ δὲν ἐχόρευσα πολύ, διότι ἤμην κουρασμένη ἐκ προηγουμένων ἀγρυπνιῶν. Οἱ ἀντίχοροι καὶ οἱ στρόβιλοι δὲν παρετάθησαν, ὡς ἄλλοτε, πέραν τοῦ μεσονυκτίου, διότι ἡ *ἐνδιαφέρουσα*, ὡς λέγεται, *θέσις* τῆς βασιλίσσης δὲν ἐπέτρεπεν αὐτῇ οὔτε νὰ μετάσχῃ τοῦ χοροῦ, οὔτε νὰ παρατείνῃ πέραν τοῦ προσήκοντος τὴν νυκτερινὴν αὐτῆς ἀγρυπνίαν. Καί τοι ὅμως ἡ Α. Μεγαλειότης ἀπεῖχε τῆς χορευτικῆς διασκεδάσεως τῶν προσκεκλημένων της, ἦτο περιχαρής, ὡς πάντοτε, καὶ φαιδροτάτη, προσηνὴς καὶ ὁμιλητική, ἡ δὲ ἀγαθή της μορφή, ἐφ' ἧς τοσοῦτον εὔχαρις θάλλει ἔτι ἡ

τῆς νεάνιδος ἀφέλεια, ὑφ' ὅλην τὴν αἴγλην τῆς ἡγεμονικῆς μεγαλειότητος ἐνεθάρρυνε διὰ διαρκοῦς ἱλαροῦ μειδιάματος τὸν εὔπτερον ὅμιλον, ὅστις ἤρχετο καὶ παρήρχετο στροβιλίζων ἐνώπιόν της. Ἐφόρει χαριεστάτην μελανὴν ἐσθῆτα, διάκοσμον διὰ βαρυτίμων λευκῶν τριχάπτων καὶ ὁρμαθοῦ ὅλου ἀδαμάντων, φαντάζεσαι δέ, πόσον ἡ ἀνθηρὰ αὐτῆς χροιὰ ἀνεδείκνυτο ἔτι ἀνθηροτέρα ὑπὸ τῆς ἀμαυρᾶς ἐκείνης ἀναβολῆς. Γνωρίζεις βεβαίως, σὺ ἡ παρισινή, πόσον τὰ μελανὰ φορέματα εἶνε ἐφέτος τοῦ συρμοῦ κατὰ τοὺς χοροὺς καὶ τὰς ἑσπερίδας, ἀγνοεῖς ὅμως, ὅτι καὶ ἡμεῖς, αἱ ὁσημέραι τελειοποιούμεναι, κατηντήσαμεν πλέον τόσον ἐνήμεροι εἰς τοὺς νόμους τοῦ K. Worth, ὥστε μετεφυτεύσαμεν ἤδη τὰς μελανὰς ἐσθῆτας ἐν Ἀθήναις, χωρὶς ν' ἀφήσωμεν νὰ παλαιώσῃ οὐδ' ἕνα κᾶν χειμῶνα ὁ συρμός των. Οὕτω δὲ πλησίον τῆς βασιλικῆς τέσσαρες ἄλλαι μελαναὶ ἐνδυμασίαι ἀνέπτυσσον, ἄλλη μὲν τὰ λευκά της τρίχαπτα, ἄλλη δὲ τοὺς διανθεῖς της στεφάνους, καὶ ἄλλη τοὺς πολυχρώμους θυσσάνους της, ἀλλ' ἦσαν ὅμως ὅλαι σχεδὸν ἄκομψοι καὶ ἐζητημέναι, προκαλοῦσαι μὲν τὸ βλέμμα ἀλλὰ μὴ εὐχαριστοῦσαι αὐτό. Περὶ ἄλλων φορεμάτων μὴ μ' ἐρωτᾷς. Ὄχι διότι δὲν ἦσαν ὡραῖα. Τοὐναντίον· ἦσαν ὡραιότατα, πλουσιώτατα, βαρυτιμότατα τὰ πλεῖστα. Ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἴσα ἴσα σοῦ λέγω: μὴ μ' ἐρωτᾷς. Δὲν ἠξεύρω ποῖον εἶνε τὸ ἰδικόν σου φρόνημα· τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως λυποῦμαι φοβερά, καὶ ἐλεεινολογῶ τὸν τόπον μας καὶ τὸ μέλλον του, ὁσάκις βλέπω εἰς ποῖον ὕψος πολυτελείας ἀνήγαγε τὴν ἐνδυμασίαν μας ἡ οὕτω καλουμένη—ἀλλὰ κακῶς ἐννοουμένη — κοινωνικὴ ἀνάγκη. Τὸ βλέπω δὲ δυστυχῶς πολὺ συχνὰ τὸ φαινόμενον τοῦτο, καὶ εἰς τὸν τελευταῖον ἀνακτορικὸν χορὸν τὸ εἶδον τοσοῦτον ἀνεπτυγμένον, ὥστε αἱ λυπηραὶ σκέψεις, τὰς ὁποίας μοῦ ἐγέννησε, μ' ἔρριψαν εἰς δυσθυμίαν παράδοξον, τὴν ὁποίαν μάτην προσεπάθησα ν' ἀποδιώξω καθ' ὅλην τὴν ἑσπέραν. Ἀνελογίσθην τοὺς δυστυχεῖς συζύγους τῶν κυριῶν, αἵτινες ἔφερον χιλίων φράγκων ἐσθῆτας εἰς τὴν ῥάχιν των, τοὺς ταλαιπώρους πατέρας τῶν δεσποινίδων, αἵτινες ἔσυρον διὰ τῆς αἰθούσης τὰς πλουσίας καὶ μακρὰς οὐρὰς πολυτελῶν μεταξωτῶν φορεμάτων, ὧν ἦτο πράδηλος ἡ παρισινὴ καταγωγή, καὶ εἶπον κατ' ἐμαυτήν . . .—περιττὸν νὰ σοῦ τὸ ἐπαναλάβω, διότι καμμίαν βεβαίως δὲν θὰ ἔχεις ὄρεξιν ν' ἀναγνώσῃς τὰς μελαγχολικὰς σκέψεις τῆς πρεσβυτιζούσης φίλης σου.

Τόρα θὰ μ' ἐρωτήσῃς βεβαίως: ποῖαι ἦσαν αἱ ὡραιότεραι τοῦ χοροῦ, διότι σύ,—τὸ γνωρίζω—δὲν ἀρκεῖσαι εἰς τὴν ἐρώτησιν: «ποῖαι ἦσαν αἱ ὡραιότεραι toilettes», ἥτις μόνη σήμερον εἶνε τοῦ συρμοῦ ἐν Ἀθήναις. Ἡ ἀπάντησίς μου θὰ ἦνε ἀπαράλλακτος μὲ τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν ἔδωκα τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς τὸ ἴδιόν σου ἐρώτημα. Ἡ Κυρία Κ., ἡ Κυρία Λ., καὶ πᾶσαι, κατὰ δεύτερον λόγον, αἱ ἄλλαι. Συλλογὴν ὡραίων γυναικῶν δὲν ἔχει δυστυχῶς ἄφθονον ἡ ἑλληνικὴ πρωτεύουσα, καὶ τὴν πλειάδα ἑκάστου χοροῦ καὶ πάσης ἑσπερίδος ἀποτελοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἴδια πρόσωπα.

Τὸ δεῖπνον παρετέθη ἐνωρίτερον ἢ ἄλλοτε, περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ, ἧς ἐσύρθησαν αἴφνης, πρὸς δοθὲν σημεῖον, αἱ διὰ τῶν διαμέσων στηλῶν ἀνηρτημέναι αὐλαῖαι, καὶ ἀπεκάλυψαν διὰ μιᾶς τὰς ἐστρωμένας τραπέζας, ὧν ἠκτινοβόλουν τὰ κρύσταλλα ὑπὸ τοὺς πολυφώτους λυχνούχους. Ἔγεινε τότε . . . ἡ φοβερὰ ἔφοδος, καὶ μετὰ μικρὸν πάταγος σιαγόνων συγκρουομένων διεδέχθη τοὺς σιγήσαντας φθόγγους τῆς ὀρχήστρας τοῦ κ. Σάϊλερ. Ὅτε ὁ πάταγος ἐκεῖνος ἐκόπασεν, ἤκουσα τινὰς σχολιάζοντας τὰ τοῦ δείπνου, καὶ παραπονουμένους, ὅτι οἱ κοῦρκοι δὲν ἦσαν ἀρκετὰ παχεῖς οὐδ' ὁ καμπανίτης λίαν ἄφθονος. Οἱ παραπονούμενοι ἦσαν γνωστοί μου· γνωρίζουσα δέ, ὅτι οἱ κοῦρκοι καὶ ὁ καμπανίτης δὲν ἔχουσι συνήθη των διαμονὴν τὰς τραπέζας των, ἐμειδίασα καὶ σχεδὸν ἀνεκάγχαζον. Ἡ εὐάρεστος αὐτὴ τροπὴ διέλυσε τὴν προτέραν μου δυσθυμίαν, καὶ ὅτε ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἐμειδίων ἀκόμη μὲ τοὺς δυσκόλους ἐκείνους συνδαιτυμόνας.

Σὺ χορεύεις; Πῶς δὲν μὲ γράφεις τίποτε;

Σοφια.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Παιδίον πρὸς τὸν πατέρα:

— Εἰπέ μου λοιπὸν, παπάκη, διατί αἱ κυρίαι φοροῦν φορέματα τόσον μακρά;

— Διὰ νὰ ἔχουν, παιδί μου, τὸ δικαίωμα νὰ τὰ σηκώνουν ὑψηλότερα.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ἐν Παρισίοις ὁ τίμιος ἄνθρωπος ψεύδεται δεκάκις τῆς ἡμέρας, ἡ δὲ τιμία γυνὴ εἰκοσάκις τῆς ἡμέρας, καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου (l'homme du monde) ἑκατοντάκις τῆς ἡμέρας. Ποσάκις τῆς ἡμέρας ψεύδεται ἡ γυνὴ τοῦ κόσμου, τοῦτο οὐδέποτε ὑπῆρξε δυνατὸν ν' ἀπαριθμηθῇ.

*

Πᾶσα οἰκογένεια ἔχει τὴν πληγήν της, ὅπως πᾶν μῆλον τὸν σκώληκά του. (H. Taine).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

*** Περὶ γενέσεως τῶν μαργαριτῶν ἀνεφάνησαν ἐν τῇ ἀρχαιότητι πολλαὶ καὶ διάφοροι γνῶμαι, ὧν ἐπὶ πλεῖον ἐπεκράτησεν ἡ ποιητικωτέρα, καθ' ἣν σταγόνες δρόσου εἰς τὸ ἐνδότερον τῶν κογχυλίων εἰσδυόμεναι γεννῶσι τοὺς μαργαρίτας. Οἱ μαργαρῖται σύγκεινται ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ ὁ τῶν κογχυλίων φλοιός· γεννῶνται δὲ διὰ τῆς περιφλοιώσεως ἑτερογενῶν σωμάτων, εἰς τὰ κογχύλια εἰσδυομένων, ἄμμου, παρασίτων κλπ. Τῶν μαργαριτῶν ἡ χρῆσις φαίνεται ἀρχαιοτάτη, διότι παρὰ τῷ Ἰὼβ καὶ Σολομῶντι ἀπαντᾷ, ὅτι ἡ τῆς σοφίας κτῆσις εἶνε τιμιωτέρα μαργαριτῶν. Ἡ Κλεοπάτρα ἐφόρει ἑνώτια ζεῦγος μαργαριτῶν, ἀξίας 3,190,000 φράγκων. Κατὰ τοὺς ἱστοριογράφους ἡ περικαλλὴς αὕτη τῆς Αἰγύπτου ἄνασσα ἐν πολυτελεῖ γεύματι, δοθέντι εἰς τιμὴν τοῦ Ἀντωνίου, ἀνέλυσε μαργαρίτην ἐντὸς ὄξους καὶ κατέπιεν οὕτω 1,500,000 φρ. Κατὰ τοὺς φυσιολόγους τοῦτο φαίνεται ἀπίστευτον, διότι ὁ μαργαρίτης δὲν ἀναλύεται ἐντὸς ὄξους ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην στιγμὴν, ἀλλὰ ἐπί τινας ἡμέρας καὶ κατὰ στρώματα· ἔπειτα ἡ ἐν αὐτῷ λανθάνουσα ἐνόργανος οὐσία ὀγκοῦται τοσοῦτον, ὥστε μετὰ τὴν ἀνάλυσιν γίνεται ἰσομεγέθης τῷ προτέρῳ μαργαρίτῃ· τελευταῖον ἡ τοῦ ὑγροῦ γεῦσις ἦτο τοσοῦτον πικρὰ, ὥστε θὰ ἔφθειρε τὴν ἁβρὰν καὶ εὐαίσθητον ὑπερῴαν τῆς βασιλίσσης. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον ἀληθῆ μανίαν μαργαριτῶν. Τῇ μητρὶ τοῦ Βρούτου καὶ ἀδελφῇ τοῦ Κάτωνος Σερβιλίᾳ ἐδωρήσατο ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ μαργαρίτην τιμώμενον 1,200,000 φράγκων. Διὰ μαργαριτῶν ἐκόσμουν αἱ Ῥωμαῖαι δέσποιναι βραχίονας, ὤμους καὶ κόμην. Ἡ τοῦ Καλιγόλα σύμβιος Λολλία Παουλίνα ἐφόρει κόσμον μαργαριτῶν 8,000,000 φρ. καὶ ὁ αὐτοκράτωρ δὲ ἐκαλλώπιζε δι' αὐτῶν τοὺς ἁβροὺς πόδας του. Ὁ Νέρων, ὁσάκις ἦτο ἐκβεβακχευμένος, διέσπειρε βροχηδὸν μαργαρίτας τοῖς αὐλικοῖς του. Ὁ περιηγητὴς Ταβερνιὲ ἐπώλησε τῷ Σάχῃ τῆς Περσίας μαργαρίτην ἀντὶ 2,700,000 φράγκων· Φίλιππος ὁ Β'. τῆς Ἱσπανίας εἶχε μαργαρίτην ἑλκοντα 250 κεράτια, τιμώμενον δὲ 800,000 φράγκων. Ὁ νῦν Σάχης τῆς Περσίας ἔχει ὁρμαθὸν μαργαριτῶν, ὧν ἕκαστος εἶνε ἰσομεγέθης λεπτοκαρύῳ. Ἄφθονος μαργαριτῶν ἁλιεία ἐνεργεῖται ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Κοντάσης παρὰ τὴν νῆσον Κέϋλαν· ἀλλ' οἱ μισθωταὶ ὑποχρεοῦνται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως νὰ ἐκμεταλλεύωνται κατ' ἔτος μίαν ῥητὴν αὐτοῦ μερίδα, ἀπὸ Φεβρουαρίου μέχρις Ἀπριλίου. Ἅμα δοθέντος τοῦ συνθήματος, ἀποπλέουσιν αἱ λέμβοι περὶ μέσας τὰς νύκτας καὶ ἀφικνοῦνται εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον κατὰ τὸ περίορθρον, μένουσι δὲ ἐκεῖ μέχρι μεσημβρίας ἐργαζόμεναι, ἀπεκδεχόμεναι τὴν αὖραν, ἥτις τὰς ἐπανάγει ἠρέμα εἰς τὴν ξηράν. Ἐν ἑκάστῃ λέμβῳ εἶνε 20 ἐργάται, ὧν οἱ μὲν 10 κωπηλατοῦσιν, οἱ δὲ ἕτεροι εἶνε ἄριστοι δύται καὶ κολυμβηταί. Καταδύονται εἰς τὸ ὕδωρ βαθύτερον τῶν 12 μέτρων πατοῦντες εἰς βαρὺν λίθον δεδεμένον διὰ σχοινίου, οὗ τινος ἡ ἑτέρα ἄκρα ἀνήρτηται ἀπὸ τῆς λέμβου. Διὰ τῶν δακτύλων τοῦ δεξιοῦ ποδὸς κρατοῦσι τὸ σχοινίον, διὰ δὲ τῶν τοῦ ἀριστεροῦ δίκτυον· διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς κλείουσι τοὺς ῥώθωνας, κρατοῦσι δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἕτερον σχοινίον, δι' οὗ δίδουσι σημεῖον ὅτι θέλουσι νὰ ἀναβῶσι. Καταβάντες εἰς τὸν πυθμένα, συλλέγουσιν εἰς τὰ δίκτυα ὅσον δύνανται πλείους κόγχας· ἀναβάντες δὲ ἐπὶ τὴν λέμβον, κατακλίνονται πρηνεῖς, ἐξερεύγονται αἷμα ἐκ τοῦ στόματος, τῆς ῥινὸς καὶ τῶν ὤτων, ἀναπαυθέντες δὲ ὀλίγον ἐπαναλαμβάνουσι τὸ αὐτὸ ἔργον πεντάκις καὶ δεκάκις. Ὑπὸ τῷ ὕδατι μένουσι δύο μόνον λεπτά· ἀλλὰ καὶ ὁ βραχὺς οὗτος χρόνος φθείρει τὴν ὑγείαν των. Οἱ πλεῖστοι ὀφθαλμιῶσιν, ἔχουσι πληγὰς καθ' ὅλον τὸ σῶμα, καὶ ἀποθνήσκουσι νέοι ὑπὸ ἀποπληξίας, ἐὰν μὴ ἀπορροφηθῶσι ὑπό τινος κήτους, καθ' οὗ οὐδὲν ἰσχύουσιν αἱ ἐκ τοῦ προτέρου ἐπωδαί των. Αἱ κόγχαι τίθενται ἐντὸς τάφρων, ἵνα ξηρανθῶσι καὶ διαλυθῶσι· μετὰ τοῦτο περισυλλέγονται οἱ μαργαρῖται ἐκ τῆς ἄμμου καὶ λαμβάνουσι θαυμασίαν στιλπνότητα. Ὡραῖοι μαργαρῖται ἁλιεύονται πολλαχοῦ τοῦ Περσικοῦ ὠκεανοῦ· ἀλλὰ καὶ οἱ ἄριστοι τῆς Καλιφορνίας καὶ Ταβίτης εἶνε πολλῷ ἐνδεέστεροι τῶν ἰνδικῶν. Διὰ τῆς χημικῆς κατασκευάζονται νῦν μαργαρῖται ὁμοιότατοι πρὸς τοὺς φυσικοὺς τὸ χρῶμα καὶ τὴν στιλπνότητα, ὑποδεέστεροι δὲ τὸ βάρος.

*** Ἀπίστευτος εἶνε ὁ ζῆλος, μεθ' οὗ ἐν Ἀγγλίᾳ περιθάλπονται οἱ ἵπποι καὶ διενεργοῦνται αἱ ἱπποδρομίαι, ἀπίστευτα δὲ καὶ τὰ ἀπονεμόμενα τοῖς νικῶσιν ἔπαθλα. Δύο πῶλοι τοῦ ἐκ Γαλλίας δρομικοῦ ἵππου «Φλαγεολέτ» διετράνωσαν τὸ ὑψηλὸν τοῦ γένους των διὰ κέρδους 18,000 λιρῶν.

*** Ἐκ τῶν παλαιοτέρων εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων οὐδὲν διεδόθη ταχύτερον, εὐρύτερον καὶ διαρκέστερον ἢ τὸ τάλληρον τῆς αὐτοκρατείρας Μαρίας Θηρεσίας. Ὀλίγα ἔτη ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον ἐκόπη ἐδέσποσε πασῶν τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν τῆς Ἀνατολῆς· ἐντεῦθεν δὲ εἰσήλασεν εἰς Δαρφοὺρ, Ἄνω Αἴγυπτον, Σεναὰρ, Ἀβυσσινίαν, Ζανζιβὰρ, Ἀραβίαν καὶ ἄλλοσε. Τῶν ἀγρίων αἱ γυναῖκες ποιοῦνται χρῆσιν τῶν ταλήρων τούτων ἀντὶ ἐνωτίων καὶ ἐγκολπίων κόσμων, ἐνίοτε δὲ τὰ προσκολλῶσιν εἰς δακτυλίους καὶ καλύπτουσι μέγα μέρος τῆς χειρός. Κατὰ τὰς πληροφορίας διαφόρων περιηγητῶν τὸ αὐστριακὸν νόμισμα κατέχει πλέον τοῦ τριτημορίου τῆς Ἀφρικῆς, ἤτοι 180,000 γερμανικῶν τετραγωνικῶν μιλίων, ὅπου δὴ 70,000,000 ἀνθρώπων, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀγρίων, γινώσκουσι τὰ ἴχνη τῆς μεγάλης αὐτοκρατείρας. Ἐὰν προστεθῶσιν αἱ χῶραι τῆς μεσογείου, ἔνθα ὅμως κυκλοφοροῦσι καὶ ἄλλα νομίσματα, τὸ θηρεσιακὸν τάλληρον εἶνε διαδεδομένον εἰς 200,000 γερμανικῶν μιλίων καὶ εἰς 100,000,000 ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ οἱ Εὐρωπαῖοι ἄποικοι συμπεριφέ-

ρουσι πανταχοῦ τὸ ἴδιον νόμισμα, πιθανώτατον νὰ ἐλαττωθῇ σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι ἡ τοῦ θηρεσιανοῦ ταλήρου κυκλοφορία, ἀλλὰ δὲν θὰ παύσῃ οὐδέποτε, μάλιστα παρὰ τοῖς ἡμιαγρίοις λαοῖς. Ἐν τῇ νήσῳ Μαλάγᾳ κυκλοφοροῦσι νομίσματα οὐ μόνον ἱσπανικά, ἀλλὰ μαυρικά, ῥωμαϊκὰ καὶ δὴ φοινικικά. Κατὰ δὲ τὸν Βόϋδ Δῶκινς πολλαχοῦ τῆς Ἰνδικῆς σώζονται εἰσέτι νομίσματα Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου.

Ἐν τισι κώμαις τῆς νοτίου Πορτογαλίας νεᾶνις μέλλουσα νὰ νυμφευθῇ συναντᾶται ὀλίγον πρὸ τοῦ γάμου «κατὰ τύχην» πρὸς τὸν μελλόνυμφόν της, οὗτος δὲ τὴν κολαφίζει καὶ κονδυλίζει ὅσον δύναται πλειότερον. Τὰ πρῶτα τοῦ ἔρωτος σημεῖα δὲν ἀποδέχεται ἡ νύμφη μετ' ἀνοχῆς, ἀλλὰ παντὶ σθένει πειρᾶται νὰ ἀποδώσῃ τὰ ἴσα τοῖς ἴσοις, οὐδενὸς τῶν παρατυγχανόντων τολμῶντος νὰ παρεμβῇ καὶ διαλύσῃ τοὺς ἀγωνιζομένους. Ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς μονομαχίας κρίνεται κατόπιν πότερος θὰ ὑποτάσσηται ἐν πᾶσι τῷ ἑτέρῳ κατὰ τὸν ἔγγαμον βίον. Ὅμοιόν τι διηγεῖται ὁ Αἰλιανὸς περὶ τῶν Σακῶν· καὶ παρὰ τοῖς Ὀττεντόταις δὲ ὁ μὴ ἀνταγαπώμενος, ἀλλὰ περιφρονούμενος μνηστὴρ διαγωνίζεται πρὸς τὴν ἐρωμένην του, καὶ δὲν παύεται μαχόμενος πρὶν ἢ ἐκβιάσῃ τὴν ἀγάπην αὐτῆς. Ἡ συνήθεια τῶν Πορτογάλων καὶ ὁ κατὰ τὴν αὐτὴν περίπτωσιν συνήθης χορὸς ἐν τῇ Γιρόνδῃ τῆς Γαλλίας εἶνε, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, λείψανα παναρχαίου ἐθίμου τῆς τῶν παρθένων ἁρπαγῆς καὶ τῶν ἐντεῦθεν προκυπτόντων ἀγώνων.

Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς ἐτελεύτησεν ὁ ἔμπορος Γοελὲ, καταλιπὼν 20,000,000 δολλαρίων, ἤτοι 100,000,000 φράγκων ὡς ἔγγιστα. Ὁ πάππος τοῦ τελευτήσαντος ἤνοιξεν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἐργαστήριον σιδηρῶν σκευῶν, ἐπίπλων, ἀγγείων κλπ. καὶ ἐπορίσατο βαθμηδὸν πλοῦτον μέγαν. Ὁ τούτου υἱὸς ἐξηκολούθησε μὲν τὸ πατρῷον ἐπιτήδευμα, ἐκερδοσκόπησε δὲ καὶ ἐπὶ οἰκοπέδων ἐν χωρίοις, ἔνθα ἐμάντευσεν, ὅτι θὰ ἐστρώννυντο ὁδοὶ καὶ ἠγείροντο συνοικίαι. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του ἦτο κύριος μακροτάτης οἰκιῶν σειρᾶς, ἀλλὰ σφόδρα ἐλυπεῖτο ἀδυνατῶν νὰ ὑπερτερήσῃ τὸν ἀντίπεχνόν του Φανδερβίλτ ἔχοντα 500,000,000 φράγ. Ὁ παράδοξος ἀνὴρ δι' ὅλης μὲν τῆς πρωΐας ἐπραγματεύετο μυρίας ὑποθέσεις· μετὰ δὲ μεσημβρίαν κατέγραφεν αὐτὰς καὶ ἔβαλλεν εἰς τάξιν τοὺς λογαριασμούς του. Κατόπιν ἐπορεύετο εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν εἰς παρακαταθήκην τῶν κεφαλαίων του, ἀπερχόμενος δὲ οἴκαδε, ἐξειργάζετο αὐτὸς πρὸς διασκέδασιν ἐν ἰδίῳ χαλκουργείῳ παντοειδῆ μικρὰ σκεύη σιδήρου ἢ χαλκοῦ.

Τελειωθέντος κατ' αὐτὰς τοῦ ὑποβρυχίου τηλεγράφου ἀπὸ Ἀγγλίας εἰς τὴν Εὔελπιν Ἄκραν διὰ τοῦ Ἄδεν καὶ τοῦ Ζανζιβὰρ, πρώτη ἡ ἄνασσα Βικτωρία ἐχαιρέτισε τηλεγραφικῶς τὸν σουλτάνον τοῦ Ζανζιβὰρ, ὡς ἑξῆς: «Ἡ ἄνασσα συγχαίρει τῷ σουλτάνῳ τοῦ Ζανζιβὰρ ἐπὶ τῇ τελειώσει τῆς τηλεγραφικῆς γραμμῆς καὶ τῷ εὐχαριστεῖ ἐφ' ᾗ παρέσχε βοηθείᾳ πρὸς ἔργον, ὅπερ, ὡς ἔχει δι' ἐλπίδος, πλεῖστον ὅσον θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν Ἀφρικῇ». Ἐκεῖνος δὲ ἀπήντησεν· «ὁ σουλτάνος ἐκομίσατο τὴν χαριτόβρυτον διακοίνωσιν τῆς Α. Μ., εὐχαριστεῖ εἰλικρινῶς ἐπὶ τοῖς συγχαρητηρίοις της, καὶ εὔχεται ὑπὲρ τῆς ἡμερώσεως καὶ τῆς εὐημερίας τῆς Ἀφρικῆς, ὑπὲρ ἧς θὰ ἐνεργῇ, ὡς τὸ πρόσθεν, ἐκ τῶν ἐνόντων. Καὶ αὐτὸς ἐλπίζει, ὅτι ἡ διὰ τηλεγράφου ἐπικοινωνία θὰ ἐμπεδώσῃ ἔτι μᾶλλον τὰς ὑφεστώσας ἤδη φιλίας σχέσεις τοῦ Ζανζιβὰρ καὶ τῆς Μ. Βρετανίας».

Εἰς Ἀναγνώστης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὸ νὰ δεχθῶσιν ἀξιοπρεπῶς γυναῖκές τινες τὰ *γρόνιά* τῶν εἶναι ὁμολογουμένως ἐκ τῶν ὀδυνηρῶν ἐκείνων προβλημάτων, ἅτινα λαμβάνουσι διαστάσεις πολιτικοῦ ζητήματος. Δὲν πείθονται ὅτι ὁ τάδε συρμὸς, τὸν ὁποῖον εὑρίσκουσιν ὡραῖον, δὲν ταῖς εἶναι πλέον ἐπιτετραμμένος, ὅτι ὁ ἄλλος ἐκεῖνος, ὁ ἐμπρέπων εἰς τὴν νεότητα, δύναται νὰ τὰς καταστήσῃ γελοίας.

Ἀφοῦ ἅπαξ παρέκαμψε τὰ 30 ἔτη, τὸ φοβερὸν ἀκρωτήριον, καὶ ἡ δροσερότης τῶν παρειῶν της μετῴκησεν εἰς τὰς παρειὰς τοῦ θυγατρίου της, ἡ ἐχέφρων γυνὴ, ἡ γυνὴ ἡ ἐννοοῦσα τί ἐστι γνησία φιλαρέσκεια, πρέπει νὰ ἀλλάξῃ τρόπον ἐνδυμασίας συναρμολογοῦσα αὐτὴν πρὸς τὸν νέον τύπον τοῦ κάλλους της. Χροιά τις ἐμβριθείας πρέπει νὰ ἐπιστρωθῇ εἰς πάντα τὰ περὶ αὐτὴν, ὡς μυστηριῶδες νέφος, ὄπισθεν τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἀποσυρθῇ μικρὸν κατὰ μικρὸν, ἐὰν θέλῃ νὰ ἀπολαύσῃ ἐπὶ μακρὸν ἀκόμη χρόνον τῆς λεπτῆς ἡδονῆς τοῦ νὰ ἦναι περιπόθητος καὶ περιζήτητος.

Αἱ *σοβαραὶ δέσποιναι* ἂς ἀποφεύγωσι τὰ λευκὰ τρίχαπτα, (τὰ μαῦρα προσήκουσιν εἰς πᾶσαν ἡλικίαν)· ἂς ἀναπληρώσωσι τὸ ἀνθηρὸν χρῶμα τῆς μεταξίνης ἐσθῆτος διὰ χρωμάτων ἀτελῶν καὶ ἡμισβέστων· ἂς μετριάσωσι τὴν περὶ τὴν κοπὴν τῶν ἐσθήτων τόλμην καὶ ἂς μεταβάλωσι τὰ στολίσματα.

Πλειότερα (ὄχι κίβδηλα, ἐννοεῖται) τιμαλφῆ κοσμήματα, σπανιώτεραι ταινίαι, ὀλίγα ἄνθη— ἰδοὺ τὸ ἀναπόφευκτον πρόγραμμα πάσης γυναικὸς, ἥτις ἀξιοῖ νὰ θεωρῆται καὶ νὰ ἐρωτᾶται μέχρι τέλους ὡς χρηστήριον καλαισθησίας καὶ φιλαρεσκείας νοήμονος. Β.

ΑΘΗΝΗΣΙ—ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ, ΟΔΟΣ ΜΙΑΤΙΛΔΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΙΟΥ, 15